

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (checklist)

ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.

กฎหมายใหม่

ปรับปรุง

ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ

กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

โดยที่บทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายเพียงพอที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมืองได้ จึงได้ปรับปรุงพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ทั้งฉบับ เพื่อปรับรูปแบบและวิธีการวางและจัดทำผังเมือง และการดำเนินการตามผังเมืองที่ได้มีการวางและจัดทำไว้ทั้งระบบโดยการกำหนดประเภทของผังเมืองออกเป็นผังในระดับนโยบายซึ่งประกอบด้วย ผังระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด และผังในระดับปฏิบัติซึ่งประกอบด้วยผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการผังเมืองในแต่ละระดับดังกล่าว โดยกำหนดให้มีการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองในพื้นที่ของตนพร้อมทั้งดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมือง มีการกำหนดรูปแบบและวิธีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางและจัดทำผัง ตลอดจนการบริหารจัดการผังเมืองเพื่อให้รูปแบบ การดำเนินการ และการบริหารจัดการผังเมืองเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การผังเมืองเป็นกรอบนโยบายตั้งแต่ในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด และถ่ายทอดลงไปตามลำดับจนถึงผังเมืองในระดับปฏิบัติโดยสามารถขึ้นำการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนได้อย่างแท้จริง

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดข้องของกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันอันเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการผังเมืองที่ยังไม่มีมาตรการทางด้านกฎหมายอย่างเพียงพอที่จะทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการผังเมืองได้ทั้งในด้านการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการพัฒนาพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งระบบ ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบท โดยใช้กลไกของรูปแบบของผังเมืองที่ได้มีการกำหนดกรอบนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ในการเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศเพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการโดยการนำไปสู่การปฏิบัติในรูปแบบของผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง อีกทั้งเป็นการแก้ไขปัญหามาให้ผังเมืองรวมเข้าถึงประชาชนได้อย่างแท้จริงโดยกำหนดให้มีการกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมในพื้นที่ของตนตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ซึ่งเป็นการลดผลกระทบและปัญหาอุปสรรคใน

การดำเนินงานวางและจัดทำผังจากระดับชนบทไปสู่ระดับชาติ รวมตลอดถึงเป็นการแก้ไขปัญหาให้กฎหมายว่าด้วยการผังเมืองเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาพื้นที่หรือเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศกับนานาประเทศ

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

(๑) มาตรา ๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐจัดให้มีการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับและบังคับการให้เป็นไปตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ รวมตลอดทั้งพัฒนาเมืองให้มีความเจริญโดยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

(๒) เนื่องจากพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาด้านกายภาพ เพื่อให้การวางและจัดทำผังเมืองพร้อมทั้งการดำเนินการตามผังเมืองที่ได้มีการวางและจัดทำไว้อย่างเป็นระบบนั้นมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับนโยบายของรัฐ จึงต้องมีการวางและจัดทำผังในแต่ละระดับให้มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเพิ่มมาตรการควบคุมการปฏิบัติตามผังเมืองให้มีความเข้มงวดเพิ่มขึ้นเพื่อการดำเนินงานด้านการผังเมืองที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงพระราชบัญญัติการผังเมืองให้เหมาะสมและทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

จะถือเป็นกรณีไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประเทศจะยังไม่มีการจัดที่ดินในการดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านการผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

ไม่มีทางเลือกอื่น

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

(๑) กำหนดประเภทของผังเมืองให้ครอบคลุมทั้งระบบโดยแบ่งเป็น ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ประกอบด้วย ผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค และผังนโยบายระดับจังหวัด เพื่อเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ และผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ประกอบด้วย ผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ เพื่อเป็นกรอบแนวทางและแผนงานการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดเพื่อการพัฒนาและดำรงรักษาเมืองบริเวณที่เกี่ยวข้องและชนบท โดยการวางและจัดทำผังเมืองทั้ง ๕ ประเภทจะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังแต่ละระดับดังกล่าว

(๒) กำหนดให้มีการจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินการด้านผังเมืองของประเทศ โดยคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ และมีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่ของตน

(๓) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค และผังนโยบายระดับจังหวัด

(๔) กำหนดให้มีคณะกรรมการ ๓ ระดับ ที่เป็นผู้กำหนดนโยบายในภาพรวม และคณะกรรมการที่เป็นผู้กำกับดูแลหน่วยงานภาครัฐให้ปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมืองซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ คณะกรรมการผังเมือง และคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

(๕) กำหนดให้ผังเมืองแต่ละประเภทไม่มีระยะเวลาการใช้บังคับเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการใช้บังคับกรณีผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค และผังนโยบายระดับจังหวัด ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดให้มีการทบทวนผังทุกห้าปีหรือในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายการบริหารประเทศหรือสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปจะดำเนินการก่อนระยะเวลาดังกล่าวก็ได้ สำหรับกรณีผังเมืองรวมให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดทำรายงานการประเมินผลผังตามระยะเวลาที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดกำหนด แล้วแต่กรณี แต่ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ผังเมืองรวมใช้บังคับหรือนับแต่วันที่คณะกรรมการฯ พิจารณารายงานการประเมินผลครั้งที่ผ่านมาเสร็จสิ้น

(๖) กำหนดรูปแบบและวิธีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนในผังแต่ละระดับในขั้นตอนการวางแผนจัดทำผัง ซึ่งกำหนดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองกำหนดโดยให้คำนึงถึงผู้ที่จะได้รับผลกระทบในผังแต่ละประเภท เพื่อให้การบังคับใช้ผังเมืองสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

(๗) กำหนดรูปแบบการประกาศใช้บังคับผังเมืองประเภทต่างๆ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการใช้บังคับกฎหมายและเป็นการลดขั้นตอนในการดำเนินงานจากเดิม ดังนี้

(ก) ผังนโยบายระดับประเทศ และผังนโยบายระดับภาค ประกาศใช้บังคับโดยประกาศคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

(ข) ผังนโยบายระดับจังหวัด ประกาศใช้บังคับโดยประกาศคณะกรรมการผังเมือง

(ค) ผังเมืองรวม กรณีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำผัง ประกาศใช้บังคับโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย สำหรับกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้วางและจัดทำผัง ประกาศใช้บังคับโดยข้อบัญญัติท้องถิ่น

(ง) ผังเมืองเฉพาะ ประกาศใช้บังคับโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา แล้วแต่กรณี ซึ่งกรณีไม่มีองค์ประกอบของข้อกำหนดในเรื่องแนวทางและขนาดของที่อุกรณ์ ประเภท ชนิด ขนาด จำนวน และลักษณะของอาคารที่ขำรุดทรุดโทรม การตัดแปลง รื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคาร และรายละเอียดระบุที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประกาศใช้บังคับโดยพระราชกฤษฎีกา

(๘) กำหนดห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวมหรือปฏิบัติการใดๆ ซึ่งขัดกับข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมนั้น และกำหนดห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินหรือแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสังหาริมทรัพย์ให้ผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะหรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

(๙) กำหนดยกเว้นให้เจ้าของที่ดินที่ถูกจัดให้เป็นที่อยู่กรรมได้รับยกเว้นไม่เสียภาษีบำรุงท้องที่ในส่วนที่ถูกจัด เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้แก่เจ้าของที่ดินในการจัดที่ดินให้เป็นที่อยู่กรรมอันเป็นประโยชน์สาธารณะ

(๑๐) กำหนดโทษเป็น ๓ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ บททั่วไป ส่วนที่ ๒ โทษปรับทางปกครอง และส่วนที่ ๓ โทษทางอาญา ดังนี้

(ก) ส่วนที่ ๑ บททั่วไป โดยกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำผิดซึ่งเป็นนิติบุคคล

(ข) ส่วนที่ ๒ โทษปรับทางปกครอง โดยกำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจลงโทษปรับทางปกครอง และกำหนดอัตราโทษสำหรับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่จะต้องรับโทษปรับทางปกครอง

(ค) ส่วนที่ ๓ โทษทางอาญา โดยกำหนดโทษทางอาญาให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน และเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติซึ่งเป็นฐานความผิดตามร่างพระราชบัญญัตินี้

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้มีการจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินการด้านการผังเมืองของประเทศซึ่งมีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่ของตน และมีการกำหนดให้คณะกรรมการ ๓ ระดับ คือ คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและเป้าหมายเกี่ยวกับการผังเมืองของประเทศ คณะกรรมการผังเมือง มีอำนาจหน้าที่ให้ความเห็นหรือคำปรึกษาด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ และคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดโดยกำกับดูแลผังเมืองให้เป็นไปตามมาตรฐาน และคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น ประกอบกับในการจัดทำผังเมืองทุกประเภทจะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งทำให้การดำเนินการมีความเชื่อมโยงสอดคล้อง สานสัมพันธ์ และบูรณาการกันยิ่งขึ้นจากระดับชาติจนถึงระดับชุมชน รวมถึงมีบทกำหนดโทษกรณีมีผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามผังเมืองทั้งโทษทางปกครองและโทษทางอาญา ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้การบริหารจัดการผังเมืองมีมาตรการและสภาพบังคับครบวงจรทั้งระบบที่จะทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการผังเมืองได้ ส่งผลให้ประเทศเกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ และเป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับนานาประเทศ

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

มีมาตรการทางกฎหมายและสภาพบังคับในการบริหารจัดการผังเมืองทั้งระบบตามกลไกและกระบวนการที่กำหนดไว้โดยการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงรวมทั้งสามารถชี้้นำการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนได้อย่างแท้จริงและมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

มีการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชุมชน โดยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ด้านต่างๆ อันประกอบด้วยด้านสุขลักษณะ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชน สวัสดิภาพของสังคม การป้องกันความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี หรือบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิประเทศ ที่ตั้งงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติและผังเมืองมีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยมีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

ไม่มี

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล กล่าวคือ จำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินและการสืบทอด เสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่ เสรีภาพในการประกอบอาชีพ ตามมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รวมถึงมีการกำหนดโทษทางปกครองและโทษทางอาญากับผู้ฝ่าฝืนและไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ดังนั้น เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพในการใช้กฎหมาย การคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ การบริหารจัดการผังเมืองของภาครัฐ ความคล่องตัวในการออกกฎหมาย และการใช้บังคับกฎหมาย จึงเห็นว่าไม่สามารถให้เอกชนเป็นผู้ทำภารกิจนี้ได้ อีกทั้งการปรับปรุงพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นภารกิจของกระทรวงมหาดไทยโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง โดยตรง

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชนหรือไม่ อย่างไร

ตามร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เอกชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นต่อผู้วางและจัดทำผังในการจัดทำผังเมืองในทุกระดับ ดังนี้

(๑) กรณีการวางและจัดทำผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ ประกอบด้วย ผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค และผังนโยบายระดับจังหวัด และผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ประกอบด้วย ผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ กำหนดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองกำหนด โดยคำนึงถึงผู้ที่จะได้รับผลกระทบในผังแต่ละประเภท

(๒) กรณีผังเมืองรวมที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว กำหนดให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์และปิดประกาศผังเมืองรวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่า เก้าสิบวันนับแต่วันปิดประกาศเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนด

(๓) กรณีผังเมืองเฉพาะ กำหนดให้มีคำประกาศเชิญชวนให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิ ก่อสร้างอาคารเหนือที่ดินของผู้อื่น ให้เสนอความคิดเห็นตลอดจนความประสงค์ในการปรับปรุงที่ดินในเขตที่ได้ แสดงไว้โดยทำเป็นหนังสือภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศ

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีภารกิจที่ต้องทำงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ดังนี้

(๑) องค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ คณะกรรมการผังเมือง คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด และคณะกรรมการที่ปรึกษาผังเมืองรวม มีหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็น กรรมการโดยตำแหน่ง และมีการประสานการดำเนินงานตามภารกิจเกี่ยวกับการผังเมืองร่วมกันอยู่แล้ว

(๒) กระบวนการวางและจัดทำผังในกรณีที่ยกยอธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะวางและจัดทำผังเมืองรวม ได้กำหนดให้มีการแจ้งอีกฝ่ายทราบก่อนการวางและจัดทำผังเพื่อนำความคิดเห็น ของอีกฝ่ายมาประกอบการพิจารณา

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำจะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่า หรือไม่

กรมโยธาธิการและผังเมืองมีอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองทุกประเภท สำหรับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการวางและจัดทำผังภายใต้การตรวจสอบการถ่วงดุลของกรมโยธาธิการและผังเมือง และมาตรฐานของคณะกรรมการผังเมืองดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมในเขตพื้นที่ของตน

(๒) กรณีเป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีขอบเขตครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของจังหวัดโดยรวม เขตปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งในจังหวัดเดียวกันหรือหลายจังหวัด องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งที่อยู่ในเขตพื้นที่มีอำนาจวางและจัดทำผังนั้น

(๓) ผังเมืองเฉพาะ

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

- หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่องการกำหนด การใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งทีรองรับการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ ในเรื่องการจัดให้มีการวางผังเมืองทุกระดับและ บังคับการให้เป็นไปตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ

- ยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ในเรื่องที่ ๑ ด้านความมั่นคง (การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและระบบบริหารจัดการภัยพิบัติ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม) ในเรื่องที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมือง) ในเรื่องที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (จัดระบบอนุรักษ์ พื้นที่ฟู และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ) และในเรื่องที่ ๖ ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ)
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในเรื่องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ
- แนวทางการปฏิรูปประเทศ ในด้านกฎหมาย (การดำเนินการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย) ทั้งนี้ ตามแนวทางการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

ไม่อาจใช้มาตรการทางบริหารแต่เพียงอย่างเดียวได้ เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้มาตรการทางกฎหมายในการทำภารกิจ

ถ้าใช้มาตรการทางบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้

เนื่องจากมีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้เพื่อปรับปรุงพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ทั้งฉบับ ให้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการผังเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันโดยสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเป็นไปตามแนวนโยบายแห่งรัฐตามมาตรา ๗๒ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งได้บัญญัติให้มีการวางผังเมืองทุกระดับและบังคับการให้เป็นไปตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ รวมตลอดทั้งพัฒนาเมืองให้มีความเจริญโดยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

- ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจากการดำเนินการเกี่ยวกับการผังเมืองตามร่างพระราชบัญญัตินี้มีพื้นที่ครอบคลุมทั่วประเทศ
- หยอใช้บังคับเป็นท้องที่ๆ ไป เนื่องจาก.....
- ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก.....

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

- ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจาก.....
- มีการทอระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด มีการกำหนดให้พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เนื่องจากมีความจำเป็นในการเตรียมความพร้อมในการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการจัดทำกฎหมายลำดับรองเพื่อรองรับภารกิจตามพระราชบัญญัติดังกล่าว
- ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด ไม่ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายกลางที่ใช้เป็นกรอบในการดำเนินการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลในการบังคับใช้ไม่ได้เกิดขึ้นทันทีที่กฎหมายประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องไปดำเนินการวางและจัดทำผังตามที่กำหนดไว้ก่อน

๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น

เนื่องจากเป็นกฎหมายกลางที่กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรของรัฐทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น จึงมีความจำเป็นต้องตราเป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติเพื่อวางระเบียบบังคับบุคคลรวมทั้งองค์กรและเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเป็นการทั่วไป อีกทั้งกฎหมายตามหลักการที่เสนอเป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งมีศักดิ์ฐานะกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ ดังนั้น การจะยกเลิกกฎหมายเดิมจึงไม่อาจตราเป็นกฎหมายอื่นได้

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

- ควบคุม กำกับ/ติดตาม ส่งเสริม
- ระบบผสม (ควบคุม กำกับ และส่งเสริม)

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

เนื่องจากตามร่างพระราชบัญญัตินี้ เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการผังเมืองเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการแบ่งภารกิจมิให้เกิดความซ้ำซ้อนในการวางและจัดทำผัง จึงกำหนดโดยให้มีการวางและจัดทำผังเมืองในระดับต่างๆ สำหรับเป็นกรอบชี้้นำการพัฒนาทางด้านกายภาพในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และพื้นที่เฉพาะควบคู่กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อสร้างหรือพัฒนาเมืองบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท ให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสุขลักษณะ ความสะอาดสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชน สวัสดิภาพของสังคม การป้องกันความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี หรือบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะไปจำกัดสิทธิและเสรีภาพบางประการของบุคคล อีกทั้งผังเมืองในระดับต่างๆ

ไม่มีการกำหนดระยะเวลาการใช้บังคับแต่ใช้ระบบประเมินผลผังเมือง ดังนั้น จึงต้องใช้ระบบควบคุมส่งเสริม และกำกับ มาเป็นมาตรการใช้บังคับเพื่อให้การดำเนินงานนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบอนุญาตหรือใช้ระบบอื่นที่มีผลเป็นการควบคุม

ไม่มี

๓.๗.๒ มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการอนุญาตหรือไม่ ถ้ามี มีความจำเป็นอย่างไร คุ่มค่าต่อภาระที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร

ไม่มี

๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการอนุญาตหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่

ไม่มี

๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๓.๗.๖ มีการต่ออายุการอนุญาตหรือไม่ มีการตรวจสอบก่อนการต่ออายุใบอนุญาตหรือไม่

ไม่มี

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการหรือไม่ มีความจำเป็นอย่างไร

มีการใช้ระบบคณะกรรมการ

มีความจำเป็นอย่างไร

การดำเนินงานเกี่ยวกับการผังเมืองเป็นเรื่องที่ต้องการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์อย่างสูงมาเป็นผู้ดำเนินการ จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ คณะกรรมการผังเมือง คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด คณะกรรมการที่ปรึกษาผังเมืองรวม คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการอุทธรณ์ เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่ หากมีความซ้ำซ้อนจะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น

ไม่มีอำนาจซ้ำซ้อนกัน

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรีหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่

ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการผังเมือง คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด คณะกรรมการที่ปรึกษาผังเมืองรวม คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการอุทธรณ์ ให้มีหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ สำหรับคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

กำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ประกอบด้วยนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการด้วย

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ

เนื่องจากคณะกรรมการในแต่ละด้านดังกล่าวจำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ ในแต่ละด้านที่จะดำเนินการเกี่ยวกับการผังเมือง โดยคำนึงถึงความหลากหลายของผู้มีประสบการณ์ในภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องประกอบกัน อีกทั้งกระบวนการในการจัดทำผังเมืองในแต่ละประเภท จำเป็นต้องอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์อย่างสูงในด้านต่างๆ มาร่วมกัน ดำเนินการ สำหรับกรณีคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติได้กำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน กรรมการนั้นเนื่องจากนายกรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการผังเมืองที่จะมีผลกระทบต่อการวางแผน และจัดทำผังเมืองในแต่ละด้าน จึงได้กำหนดเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าว

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

การใช้ดุลพินิจตามร่างพระราชบัญญัตินี้มีเฉพาะในกรณีเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินได้ใช้ประโยชน์ ที่ดินมาก่อนการใช้บังคับผังเมืองรวมในพื้นที่นั้นและจะใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไป แต่ถ้าคณะกรรมการผังเมือง หรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเห็นว่าการใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไปเป็นการขัดต่อนโยบายของผังเมือง รวมในสาระสำคัญเกี่ยวกับสุขลักษณะ ความปลอดภัยของประชาชนหรือสวัสดิภาพของสังคม คณะกรรมการ ดังกล่าวมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลง ภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือระงับการใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไป

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

โทษทางอาญา โทษทางปกครอง ระบบผสม (โทษทางอาญาและ โทษทางปกครอง)

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้มีบทกำหนดโทษทางอาญาสำหรับผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามผังเมืองทั้งกรณี ผู้กระทำผิดเป็นเจ้าของพื้นที่ของรัฐและบุคคลทั่วไป ซึ่งโทษทางอาญามีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ของบุคคลจึงมีผลเป็นการป้องปรามการกระทำความผิด เพราะการพัฒนาเมืองหากไม่ปฏิบัติตามจะมี ผลกระทบต่อเมืองระยะยาวทั้งด้านสุขลักษณะ ความปลอดภัย เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมในระยะยาว

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร

ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดโทษทางอาญาดังนี้

(๑) กรณีฝ่าฝืนคำสั่งให้รื้อหรือย้ายอาคาร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) กรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากผู้ฝ่าฝืนยังไม่ปฏิบัติตามยังต้องระวางโทษปรับอีก วันละไม่เกินสามหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่
ไม่มี

๔.๒ ในกรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ทั้งฉบับ ซึ่งเป็นการยกเลิกกฎหมายฉบับเดิมที่มีอยู่แล้วเพื่อนำกฎหมายใหม่มาใช้บังคับ

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

(๑) กรณีผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ ประกอบด้วยผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค และผังนโยบายระดับจังหวัด เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วหน่วยงานของรัฐต้องถือปฏิบัติตามผังดังกล่าว เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดการบูรณาการและสอดคล้องกันในทุกด้านอย่างเป็นระบบ รวมทั้งเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

(๒) กรณีผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ประกอบด้วยผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ทั้งหน่วยงานของรัฐ เช่น ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน เช่น ผู้ประกอบการกิจการ และประชาชน ที่อยู่ในเขตท้องที่ที่มีการวางและจัดทำผังเมืองรวมจะใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวมหรือปฏิบัติการใดๆ ซึ่งขัดกับข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมนั้นมิได้ ยกเว้นกรณีการใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนที่ผังเมืองรวมจะใช้บังคับในพื้นที่และจะใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไป หรือในท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินหรือแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงอสังหาริมทรัพย์ให้ผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะหรือกฎกระทรวงที่ออกตามกฎหมายดังกล่าว

ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง
หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย
ประชาชนทุกภาคส่วนเมื่อมีการวางและจัดทำผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจ

เชิงบวก ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการปรับปรุงแบบประเภทของผังให้ครอบคลุมทุกระดับตั้งแต่ระดับประเทศจนถึงระดับท้องถิ่น ในรูปแบบของผังนโยบายจนถึงผังปฏิบัติการโดยกำหนดให้ผังเมืองทุกประเภทจะต้องมีความสอดคล้องกัน และต้องสอดคล้องกับแผนชาติ รวมทั้งกำหนดแนวทางให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการให้เป็นไปตามผังที่ได้มีการจัดทำไว้ การกำหนดให้ผังทุกประเภทไม่มีระยะเวลาการใช้บังคับ และกำหนดบทลงโทษทางอาญาและโทษทางปกครอง ทำให้การกำหนดนโยบาย แนวทาง ทิศทางการพัฒนา และการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาพื้นที่ทั้งในด้านการใช้ที่ดิน การตั้งถิ่นฐาน ระบบคมนาคมขนส่ง การสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความชัดเจนโดยเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งระบบ จึงทำให้ผู้ประกอบการเกิดความเชื่อมั่นและเป็นการสร้างแรงจูงใจเกิดการดึงดูดให้มีการลงทุน โดยเฉพาะกับภาคเอกชนในเรื่องของการลงทุนด้านอุตสาหกรรม ด้านอสังหาริมทรัพย์ และการประกอบธุรกิจ ส่งผลให้รัฐสามารถจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้น เกิดการสร้างงาน เกิดการจ้างแรงงาน ซึ่งจะช่วยเพิ่มระดับความเป็นอยู่และความมั่นคงในการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนได้มากขึ้น

การวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกันในทุกระดับของพื้นที่ จะทำให้เกิดนโยบายและแนวทางการพัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดินมีความชัดเจน ซึ่งจะเป็นการชี้แนะแนวทางการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เป็นการลดความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ลดความซ้ำซ้อนของการจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาของทุกภาคส่วน ซึ่งเป็นการประหยัดงบประมาณทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน ในการลงทุน การก่อสร้าง และงบประมาณในการแก้ไขป้องกันและบรรเทาปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับพื้นที่ในอนาคต เช่น ปัญหาการใช้ที่ดินที่ไม่เหมาะสม ปัญหาการจราจร ปัญหาการขาดแคลนหรือความไม่เพียงพอของการให้บริการสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการของภาครัฐ ปัญหาสิ่งแวดล้อม และปัญหาคุณภาพชีวิต

สำหรับกรณีของผังเมืองเฉพาะที่ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาพื้นที่เฉพาะแห่งนั้น มีองค์ประกอบของผังที่ได้กำหนดไว้ในส่วนของแผนผังแสดงพื้นที่สีเขียวและพื้นที่อนุรักษ์ ซึ่งทำให้มีผลต่อการจัดการเมืองโดยเมืองมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความสวยงามและเป็นเอกลักษณ์ที่ชัดเจน ทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาเมืองในด้านเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ เมื่อเมืองน่าอยู่อาศัยมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ ก็เป็นช่องทางหนึ่งที่จะส่งเสริมให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ มีนักท่องเที่ยวเข้ามาพักอาศัยหรือเข้ามาเยี่ยมชม ซึ่งเมื่อปริมาณคนเพิ่มขึ้นก็มีผลทางด้านเศรษฐกิจดีขึ้นด้วยเช่นกัน

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

๑. หน่วยงานของรัฐมีเครื่องมือในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติเพื่อใช้ในการจัดการที่ดินของประเทศทั่วประเทศทั้งในเขตเมืองและชนบทให้สามารถใช้ประโยชน์ได้เต็มศักยภาพและสอดคล้องกับลักษณะของพื้นที่ในแต่ละบริเวณ รวมทั้งภาพรวมในหลายบริเวณซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสมและทำให้สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้อย่างคุ้มค่า

๒. รัฐสามารถวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน การให้บริการภาครัฐ การส่งเสริมการลงทุนอย่างเป็นระบบ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาระบบสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการด้านต่างๆ ทำให้เกิดการ

ลงทุนที่คุ้มค่าอย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่และไม่ซ้ำซ้อนกัน ซึ่งเป็นการประหยัดงบประมาณ

๓. หน่วยงานของรัฐสามารถใช้ผังเมืองเป็นฐานในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งก่อสร้าง และงดเว้นภาษีดังกล่าวในกรณีที่กำหนดให้ที่ดินนั้นใช้ประโยชน์เพื่อสาธารณะ และรัฐสามารถจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าภาษี ค่าธรรมเนียมจากการใช้ที่ดินและรายได้อื่นๆ ที่เหมาะสม เกิดความยุติธรรมในการจัดเก็บที่มีผลเกิดจากการลงทุนในภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งลดการกักตุนที่ดินด้วย

๔. รัฐมีแผนในการบูรณาการการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยงานของรัฐอื่นๆ เกิดแผนปฏิบัติงานในแนวทางเดียวกันที่สอดคล้องกับนโยบายของประเทศจากภาพรวมลงไปสู่การปฏิบัติในระดับท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งลดการสิ้นเปลืองงบประมาณที่ไม่จำเป็น

๕. ภาคเอกชน มีกรอบในการลงทุนและแผนพัฒนาพื้นที่ที่ชัดเจน ทำให้ผู้ประกอบการเกิดความเชื่อมั่นในการลงทุน เนื่องจากการมีนโยบายภาครัฐและแผนผังการพัฒนาต่างๆ ที่ชัดเจน ทำให้ผู้ประกอบการมีการวางแผนการลงทุนทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่เหมาะสมและถูกต้อง ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างสมรรถนะในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ

เชิงลบ เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้มีการวางและจัดทำผังทุกระดับเพื่อเป็นกรอบชี้้นำการพัฒนาทั้งในเรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดิน การคมนาคมขนส่ง การให้บริการสาธารณสุขและสาธารณสุขการ ดังนั้นการดำเนินกิจการใดๆ หรือการลงทุนประกอบธุรกิจทั้งของภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไป อาจจะถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพบางประการทำให้ต้องดำเนินการภายใต้กรอบของผังเมืองที่ได้มีการวางและจัดทำไว้ ซึ่งไม่สามารถดำเนินการได้อย่างอิสระทำให้ต้องมีการปรับตัวหรือปรับแผนการพัฒนาในการจัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับผังเมืองและต้องใช้งบประมาณในการลงทุนมากขึ้น เช่น การลงทุนในภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่เกษตรกรรมที่มีราคาที่ดินต่ำอาจไม่สามารถดำเนินการได้

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ประชาชนถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพบางประการในด้านเคหสถาน การเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่ เสรีภาพในการประกอบอาชีพ ในการที่จะต้องมีการวางและจัดทำผังเมืองในระดับต่างๆ เพื่อประโยชน์สาธารณะ เช่น มีการกำหนดที่ดินของประชาชนเป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพและสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดไว้เป็นที่โล่งเพื่อการพักผ่อน หรือใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อนันทนาการหรือเกี่ยวข้องกับนันทนาการ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีข้อจำกัดเรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดินทำให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินต้องสูญเสียโอกาสในการใช้ที่ดินตามความต้องการของตนในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ

ด้านสังคม

เชิงบวก การกำหนดให้มีการวางผังและมีการใช้บังคับในพื้นที่ทุกระดับ โดยทุกระดับต้องมีความสอดคล้องกัน และทุกหน่วยงานต้องดำเนินการให้เป็นไปตามผังที่กำหนดไว้ ทำให้การกำหนดนโยบาย แนวทางทิศทางการพัฒนา และการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาพื้นที่ ทั้งในด้านการใช้ที่ดิน การตั้งถิ่นฐาน ระบบคมนาคมขนส่ง การสาธารณสุขและสาธารณสุขการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความชัดเจนโดยเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งระบบซึ่งจะช่วยลดความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดินและ

การดำเนินโครงการพัฒนาต่างๆ ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน การคมนาคมขนส่งมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่อย่างสมบูรณ์ และดำรงรักษาวิถีชีวิตของชุมชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีสุขอนามัยที่ดี มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีความสะดวกสบาย มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความมั่นคงและยั่งยืนในการดำรงชีวิตประจำวัน นอกจากนี้การที่ร่างพระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับนี้ได้เน้นกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน ในทุกระดับของการวางและจัดทำผัง ทำให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมและการแสดงออกของทุกภาคส่วนด้วย รวมทั้งผังเมืองเป็นเครื่องมือในการวางแผนจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่เมืองและพื้นที่ชนบท ซึ่งจะทำให้ประชาชนได้รับการบริการสาธารณะที่รัฐจัดให้อย่างเหมาะสม เพียงพอ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ อันก่อให้เกิดความสะดวกสบายในการอยู่อาศัย การประกอบอาชีพ มีคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้สภาพแวดล้อมที่สวยงาม เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชุมชน

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

๑. รัฐมีผังเมืองในแต่ละระดับเป็นเครื่องมือในการวางแผนในการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินในเมืองและชนบทซึ่งทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและเหมาะสมกับการดำเนินชีวิตด้านต่างๆ

๒. รัฐมีเครื่องมือในการพัฒนา หรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท ตามนโยบายการพัฒนาพื้นที่ที่สำคัญ เช่น การพัฒนาเมืองใหม่ การพัฒนาเมืองหรือพื้นที่พื้นที่เมือง การอนุรักษ์พื้นที่โบราณสถานและย่านเมืองเก่า ด้วยการกำหนดองค์ประกอบของผังเมืองเฉพาะในร่างมาตรา ๔๐ ในส่วนของแผนผังแสดงพื้นที่สีเขียวและพื้นที่อนุรักษ์ รวมถึงอัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นของอาคารทุกหลังต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร อัตราส่วนพื้นที่อาคารปกคลุมดินต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร อัตราส่วนพื้นที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมของแปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคารต่อพื้นที่ใช้สอยรวมของอาคาร ระยะถอยร่นจากแนวธรรมชาติ ถนน และสถานที่อื่นๆ ทำให้เมืองมีการจัดการด้านพื้นที่สีเขียวและพื้นที่อนุรักษ์ที่ดี รวมทั้งมีการจัดการด้านความหนาแน่นในการใช้ประโยชน์ที่ดิน และมีระยะถอยร่นจากแนวธรรมชาติ ถนน และสถานที่ที่สำคัญ ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้เมืองมีพื้นที่นันทนาการและส่งเสริมในเรื่องคุณภาพชีวิตที่ดี ทำให้เมืองมีความน่าอยู่มากยิ่งขึ้น

๓. ประชาชนได้รับการบริการสาธารณะที่รัฐจัดให้อย่างเหมาะสม เพียงพอ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งทำให้เกิดความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต

๔. ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางและจัดทำผัง มีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดการกำหนดหลักเกณฑ์การอยู่ร่วมกันของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งตรงกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนโดยนำนโยบายภาครัฐมาประกอบการพิจารณาเพื่อให้สอดคล้องกันและนำไปสู่การวางและจัดทำผังเมืองที่ได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน

๕. การควบคุมความหนาแน่นของประชากรและระดับของกิจกรรมบนพื้นที่ มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาจากสภาพความแออัด และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการพื้นที่ด้านการผังเมือง มีการกำหนดมาตรฐาน มาตรการ กฎเกณฑ์ต่างๆ นำมาใช้ในการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน เช่น อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมต่อพื้นที่ดิน (FAR) อัตราส่วนของพื้นที่ว่างต่อพื้นที่อาคารรวม (OSR) ที่ว่างโดยรอบอาคาร ขนาดแปลงที่ดิน เป็นต้น

๖. ประชาชนจะได้เมืองที่ถูกสุขลักษณะ มีความปลอดภัย มีความสะดวกสบาย และเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม รวมทั้งมีการสร้างระบบการกระจายความเป็นธรรมในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เชิงลบ ร่างพระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับนี้กำหนดให้ต้องมีการวางและจัดทำผังทุกระดับ โดยผังทุกระดับนั้นต้องสอดคล้องกัน และหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไป ต้องปฏิบัติตามภายใต้กรอบของกฎหมายผังเมือง การผังเมืองจึงเป็นเรื่องสำคัญและมีผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบกิจการ ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน จึงต้องมีการเรียนรู้และเข้าใจเรื่องการผังเมือง และเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในกระบวนการวางและจัดทำผังมากขึ้น

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

๑. เป็นการเพิ่มภาระของหน่วยงานของรัฐที่ต้องให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการผังเมืองที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ลดความขัดแย้งการใช้พื้นที่ และทำให้การวางและจัดทำผังนั้นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

๒. ประชาชนจะต้องมีภาระในการแสวงหาความรู้ ต้องมีความตื่นตัวให้ความสนใจและสละเวลาในการแสดงข้อคิดเห็นในการวางและจัดทำผังมากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นการรักษาสิทธิการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินของตนในฐานะผู้มีส่วนได้เสีย

ด้านการปกครองและบริหารราชการ

เชิงบวก ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. บัญญัติให้ต้องมีการจัดทำผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ คือ การกำหนดกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ ซึ่งได้แก่ ผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค และผังนโยบายระดับจังหวัด พร้อมทั้งมีการจัดทำผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน คือ การกำหนดกรอบแนวทางและแผนงานการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดเพื่อการพัฒนาและดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท ซึ่งได้แก่ ผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ มีการจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินการด้านการผังเมืองของประเทศ ซึ่งเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วมีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่ของตน เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้การวางและจัดทำผังเมืองสอดคล้องกันตั้งแต่ผังระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชุมชน

การกำหนดให้มีผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ทั้งในระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด ถือได้ว่าเป็นเรื่องใหม่ที่เกิดขึ้นเนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาได้มีการบรรจุนโยบายเกี่ยวกับการผังเมืองไว้อย่างชัดเจนในนโยบายของรัฐบาล ซึ่งตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับนี้ได้มีการกำหนดเรื่อง ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ในระดับต่าง ๆ ไว้ เพื่อเป็นทิศทางในการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการและเป็นกรอบในการจัดทำผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินซึ่งเป็นผังในระดับปฏิบัติ โดยตอบสนองนโยบายของรัฐบาลได้เป็นอย่างดีและส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งจะต้องมีการทบทวนผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ทุกห้าปีหรือในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายการบริหารประเทศ หรือสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป จะดำเนินการทบทวนผังก่อนระยะเวลาห้าปีก็ได้

ซึ่งจะทำให้เกิดความยืดหยุ่นโดยสามารถนำผังไปใช้ได้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานของรัฐ และส่งผลให้การบริหารงานของหน่วยงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งระบบ ทำให้ง่ายต่อการบริหารการปกครองเป็นการลดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานด้วยกันเองและกับภาคประชาชน

ร่างพระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับนี้ได้กระจายอำนาจการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการวางและจัดทำผังได้เองโดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด ซึ่งการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นการดำเนินการจากระดับชนบทขึ้นสู่ระดับประเทศ กล่าวคือ ผังเกิดจากความคิดและความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ โดยผ่านการประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ และผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด และผ่านความเห็นจากคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมซึ่งจะเป็นผู้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ มีการคานอำนาจในการบริหารระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับกรมโยธาธิการและผังเมือง และคณะกรรมการผังเมือง เพื่อให้ผังที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้วางและจัดทำเป็นผังที่มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อพื้นที่และประชาชนส่วนรวม และเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการวางและจัดทำผังแล้วเสร็จจากเดิมที่ประกาศใช้บังคับเป็นกฎกระทรวงซึ่งมีขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการมากเปลี่ยนเป็นการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นซึ่งเป็นการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการโดยทำให้เกิดความรวดเร็วในการออกกฎหมายใช้บังคับ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

เมื่อผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ในระดับต่างๆ ประกอบด้วยผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค และผังนโยบายระดับจังหวัด ประกาศใช้บังคับในราชกิจจานุเบกษาแล้ว หน่วยงานของรัฐต้องถือปฏิบัติตามผังดังกล่าวโดยกรมโยธาธิการและผังเมืองมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐด้วย ซึ่งจะทำให้การควบคุมและการพัฒนาพื้นที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สำหรับกรณีผังเมืองรวมเมื่อได้มีการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมเพื่อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ โดยมีการเสนอผังเมืองรวมผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดโดยออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้เกิดความรวดเร็วในการออกกฎหมาย รวมทั้งเป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในเขตผังเมืองรวม และหน่วยงานของรัฐเกิดการบูรณาการในการปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อให้การวางและจัดทำผังเมืองสอดคล้องกันตั้งแต่ผังระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชุมชน

เชิงลบ ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ต้องมีการทำงานร่วมกัน บูรณาการข้อมูลร่วมกันมากขึ้น และจะถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพในบางเรื่อง โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาต่าง ๆ ต้องดำเนินการภายใต้กรอบผังเมืองที่ได้กำหนดไว้ตั้งแต่ระดับประเทศจนถึงระดับท้องถิ่น และการบัญญัติให้ผังเมืองมีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่ของตน หากผังดังกล่าวมีการวางหรือกำหนดอย่างไม่รอบคอบและเหมาะสมหรือขาดการบูรณาการข้อมูลที่ครบถ้วนและไม่สอดคล้องกับหน่วยงานอื่น ๆ อาจเกิดข้อขัดแย้งในการใช้บังคับหรือการปฏิบัติให้เป็นไปตามผัง นอกจากนี้การที่ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. กำหนดให้ต้องมีการวาง

และจัดทำผังในทุกระดับ โดยเฉพาะผังเมืองรวมที่ให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการวางและจัดทำผัง ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจต้องมีการเตรียมความพร้อมในการรองรับภารกิจดังกล่าวซึ่งจะผูกพันถึงการจัดตั้งหน่วยงานและจัดหาบุคลากรเพิ่มเติม รวมทั้งงบประมาณในการดำเนินการ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

หน่วยงานของรัฐต้องมีภาระในการดำเนินงานเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการปรับปรุงแบบการวางและจัดทำผังในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น ซึ่งผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่มีผลบังคับให้หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตาม

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เชิงบวก ร่างพระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับนี้จะเป็นการวางผังครบกระบวนการตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติการ ได้แก่ ผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค ผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ ทำให้การวางแผนด้านกายภาพโดยเฉพาะในเรื่องการใช้ที่ดิน การตั้งถิ่นฐาน และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการวางแผนอย่างเป็นระบบเชื่อมโยงและสอดคล้องกัน ทำให้เกิดการพัฒนาด้านที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ลดความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากร ซึ่งจะช่วยอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

๑. รัฐมีเครื่องมือด้านกฎหมายในการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทั้งในระดับนโยบายในพื้นที่ระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด รวมไปถึงในพื้นที่ระดับชุมชน โดยใช้มาตรการด้านผังเมืองในการจัดทำกฎหมายลูกบทเพื่อควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ที่ต้องการมุ่งเน้นเรื่องการอนุรักษ์ เช่น เขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า พื้นที่รับน้ำ และกักเก็บน้ำ

๒. รัฐมีเครื่องมือและแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้อย่างเหมาะสม โดยการกำหนดมาตรการทางผังเมืองในการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน ด้วยองค์ประกอบผังเมืองเฉพาะในร่างมาตรา ๔๐ ซึ่งมีการเพิ่มเติมในส่วนของแผนผังแสดงพื้นที่สีเขียวและพื้นที่อนุรักษ์ จึงทำให้มีผลต่อการเกิดประสิทธิภาพในการดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์ หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี หรือบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิประเทศ ที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม

๓. รัฐมีมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์ ได้อย่างเหมาะสม และสามารถกำหนดมาตรการทางผังเมืองในด้านต่างๆ ในการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน อาทิเช่น การกำหนดระยะถอยร่น การกำหนดพื้นที่เว้นว่างจากพื้นที่อนุรักษ์ เป็นต้น ซึ่งมาตรการเหล่านี้จะช่วยป้องกันการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ได้เป็นอย่างดี

เชิงลบ การประกอบกิจการหรือดำเนินการใด ๆ ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่สามารถดำเนินการได้อย่างอิสระ โดยต้องปฏิบัติตามกรอบของผังเมืองที่ได้มีการวางและจัดทำไว้

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ประชาชนที่เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายในพื้นที่อนุรักษ์ เช่น พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ในเขตโบราณสถาน ไม่สามารถใช้ประโยชน์ในพื้นที่ได้อย่างอิสระซึ่งต้องปฏิบัติตามกรอบของกฎหมายที่กำหนดให้ดำเนินการอย่างจำกัดเท่านั้น

ด้านความมั่นคง

เชิงบวก ในร่างพระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับนี้ มีการกำหนดให้มีผังนโยบายการใช้พื้นที่และผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินซึ่งทำให้เกิดการวางแผนด้านกายภาพ ด้านการใช้ที่ดิน การตั้งถิ่นฐาน การรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติ มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกัน ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาที่เหมาะสม เกิดความสมดุลกับสภาพพื้นที่ ซึ่งเป็นการอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่อย่างยั่งยืน และมีความมั่นคงทางด้านอาหาร น้ำ และพลังงาน เนื่องจากสามารถรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่สมบูรณ์ไม่ให้ถูกรุกฉากรจากการพัฒนาเมืองและอุตสาหกรรม เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารเพื่อบริโภคภายในประเทศและการส่งออก อนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ ต้นน้ำ ลำธาร และทรัพยากรชายฝั่ง เพื่อความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเตรียมความพร้อมด้านระบบบริหารจัดการภัยพิบัติ

ผู้ที่ได้รับผลกระทบเชิงบวก

๑. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งในด้านเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อันเนื่องมาจากการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ที่เหมาะสม มีการจัดการสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการน้ำ เพื่อการป้องกันและบรรเทาอุทกภัย

๒. รัฐมีเครื่องมือด้านกฎหมายในการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทั้งในระดับนโยบายในพื้นที่ระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด รวมไปถึงพื้นที่ระดับชุมชน โดยใช้มาตรการด้านการผังเมืองในการจัดทำกฎหมายลูกบท เพื่อควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ที่ต้องการมุ่งเน้นเรื่องการอนุรักษ์ เช่น เขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

เชิงลบ

ไม่มี

ด้านการใช้บังคับ

เชิงบวก ตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับนี้ การจัดทำผังนโยบายระดับประเทศและผังนโยบายระดับภาค กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติให้ความเห็นชอบผัง ซึ่งประกาศใช้บังคับโดยประกาศคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ส่วนผังนโยบายระดับจังหวัด กำหนดให้คณะกรรมการผังเมืองให้ความเห็นชอบผัง ซึ่งประกาศใช้บังคับโดยประกาศคณะกรรมการผังเมือง โดยรูปแบบการประกาศใช้บังคับผังดังกล่าวมีความยืดหยุ่น จึงสามารถจัดทำและดำเนินการแก้ไขได้ทันกับนโยบายของรัฐบาล สภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งหากผังดังกล่าวประกาศใช้บังคับในรูปแบบของกฎหมายลูกบทแบบอื่นจะทำให้ไม่เกิดสภาพคล่องในการใช้บังคับ ดังนั้น การออกเป็นประกาศคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติและประกาศคณะกรรมการผังเมืองจึงมีความเหมาะสมกว่า

กรณีการเปลี่ยนรูปแบบการประกาศใช้บังคับผังเมืองรวมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ จากกฎกระทรวงแก้ไขเป็นประกาศใช้บังคับโดยประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น แล้วแต่กรณี มีผลดีคือ เป็นการลดระยะเวลาในการดำเนินงานซึ่งสามารถจัดทำผังเมืองรวมและประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายได้รวดเร็วขึ้น เนื่องจากกระบวนการร่างกฎหมายนั้นไม่ต้องผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำหรับกรณีผังเมืองเฉพาะมีการเพิ่มรูปแบบการบังคับใช้ทางกฎหมายโดยเดิมกำหนดให้ตราเป็นพระราชบัญญัติแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งในร่างพระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับนี้ ได้เพิ่มเติมผังเมืองเฉพาะให้สามารถตราเป็นทั้งพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา แล้วแต่กรณี จึงทำให้มีช่องทางในการบังคับใช้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ไม่ได้มีการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการจัดการที่ดินและการรื้อ ย้าย หรือตัดแปลงอาคารในเขตผังเมืองเฉพาะ รวมทั้งมีการเพิ่มเติมรายละเอียดขององค์ประกอบของผังเมืองเฉพาะในร่างมาตรา ๔๐ ในส่วนของแผนผังแสดงพื้นที่สีเขียวและพื้นที่อนุรักษ์ ตลอดทั้งอัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นของอาคารทุกหลังต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร อัตราส่วนพื้นที่อาคารปกคลุมดินต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร อัตราส่วนพื้นที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมของแปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคารต่อพื้นที่ใช้สอยรวมของอาคาร ระยะถอยร่นจากแนวธรรมชาติ ถนน และสถานที่อื่น ๆ ทำให้การบังคับใช้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

เมื่อผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ในระดับต่าง ๆ ประกอบด้วย ผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค และผังนโยบายระดับจังหวัด ประกาศใช้บังคับในราชกิจจานุเบกษาแล้ว หน่วยงานของรัฐต้องถือปฏิบัติตามผังดังกล่าว โดยกรมโยธาธิการและผังเมืองมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐด้วยซึ่งจะทำให้การควบคุมและการพัฒนาพื้นที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ได้มีการปรับและเพิ่มเติมบทกำหนดโทษหากมีการใช้ประโยชน์ที่ดินขัดกับผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะซึ่งมีทั้งโทษทางอาญาและโทษปรับทางปกครอง โดยมีการเพิ่มอัตราโทษจากพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ กล่าวคือ เพิ่มส่วนที่ ๑ บททั่วไป โดยกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำผิดซึ่งเป็นนิติบุคคล เพิ่มส่วนที่ ๒ โทษปรับทางปกครอง โดยกำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจลงโทษปรับทางปกครองและกำหนดอัตราโทษสำหรับการฝ่าฝืนหรือการไม่ปฏิบัติตามที่จะต้องรับโทษทางปกครอง และส่วนที่ ๓ ปรับปรุงโทษทางอาญาโดยปรับปรุงอัตราโทษทางอาญาให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน และเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติซึ่งเป็นฐานความผิดตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับนี้ ซึ่งจะเป็ช่องทางหนึ่งที่จะช่วยให้การบังคับใช้กฎหมายผังเมืองมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดการฝ่าฝืนหรือการดำเนินการใดที่เป็นการขัดแย้งกับกฎหมายผังเมือง

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

เมื่อผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ประกอบด้วยผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ ประกาศใช้บังคับในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชนจะใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวมหรือปฏิบัติการใดๆ ซึ่งขัดกับข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมนั้นมิได้ ยกเว้นกรณีการใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนที่ผังเมืองรวมจะใช้บังคับในพื้นที่และจะใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไป ซึ่งการใช้ประโยชน์ที่ดินขัดกับผังเมืองรวมนั้นมีโทษทางอาญาและโทษปรับทางปกครองโดยมีการเพิ่มอัตราโทษจากพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ กล่าวคือ เพิ่มส่วนที่ ๑ บททั่วไป โดยกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำผิดซึ่งเป็นนิติบุคคล เพิ่มส่วนที่ ๒ โทษปรับทางปกครอง โดยกำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจลงโทษ

ปรับทางปกครองและกำหนดอัตราโทษสำหรับการฝ่าฝืนหรือการไม่ปฏิบัติตามที่จะต้องรับโทษทางปกครอง และส่วนที่ ๓ ปรับปรุงโทษทางอาญา โดยปรับปรุงอัตราโทษทางอาญาให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน และเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติซึ่งเป็นฐานความผิดตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับนี้ ซึ่งผลจากการใช้บังคับทำให้รัฐมีมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินทั้งระบบตั้งแต่ระดับประเทศจนถึงระดับท้องถิ่น

เชิงลบ การประกาศใช้บังคับผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค และผังนโยบายระดับจังหวัด ในรูปแบบของประกาศคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ประกาศคณะกรรมการผังเมือง ซึ่งจะทำให้ผังมีความยืดหยุ่น แต่ก็อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงผังได้ง่ายตามนโยบายของคณะกรรมการแต่ละชุด หากไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง โดยเฉพาะผังในระดับจังหวัดอาจเกิดการเอื้อประโยชน์กับกลุ่มทุน หรือกลุ่มที่มีผลประโยชน์ การเปลี่ยนการใช้บังคับผังเมืองรวมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ จากกฎกระทรวง เป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น อาจเกิดปัญหาในเรื่องการตรวจสอบการใช้อำนาจในการจัดทำกฎหมายลูกบทว่าขัดกับกฎหมายอื่น ๆ หรือไม่ เพราะการจัดทำผังเมืองรวมโดยออกเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น อาจไม่ได้รับฟังข้อสังเกตจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีการตั้งข้อสังเกต ในกระบวนการยกร่างกฎหมายดังกล่าว และการตรวจสอบความขัดกันกับกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งในระดับการพิจารณาเห็นชอบมีเพียงคณะกรรมการระดับจังหวัดซึ่งอาจเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มบุคคล หรือกลุ่มทุนบางกลุ่ม การแก้ไขผังเมืองจะทำได้โดยง่ายเนื่องจากมีขั้นตอนการพิจารณาตรวจสอบน้อย และจะเกิดผลเสียหากขาดการพิจารณาที่รอบคอบตามหลักวิชาการผังเมือง ความเหมาะสมของพื้นที่และความต้องการของประชาชนส่วนรวม

นอกจากนี้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังกำหนดให้ผังเมืองรวมสามารถประกาศใช้บังคับได้สองรูปแบบ คือ ประกาศกระทรวงมหาดไทยและข้อบัญญัติท้องถิ่น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้รับผิดชอบดำเนินการวางและจัดทำผัง หากกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำผังจะประกาศใช้บังคับโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย และหากกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้วางและจัดทำผังจะประกาศใช้บังคับโดยข้อบัญญัติท้องถิ่น ซึ่งเกิดความแตกต่างกันในขั้นตอนและกระบวนการวางและจัดทำผัง อาจเกิดความสับสนในการใช้บังคับ ทั้งที่เป็นผังเมืองรวมแบบเดียวกัน และหากกรมโยธาธิการและผังเมืองไม่เห็นด้วยกับผังที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้วางและจัดทำ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นดำเนินการปรับปรุงแก้ไขผัง อาจเกิดข้อขัดแย้งในการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานได้

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

การเพิ่มบทลงโทษจะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลทั้งด้านชีวิต ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินมากขึ้น ซึ่งอาจไม่สามารถทำให้ประชาชนเกิดการยอมรับและปฏิบัติตามผังได้

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

บุคคลถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพในเรื่องเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินและการสืบมรดก เสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่ และเสรีภาพในการประกอบอาชีพ กรณีที่มีการวางและจัดทำผัง

และดำเนินการตามผังเมืองที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งกรณีดังกล่าวรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติรองรับให้สามารถกระทำได้

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่

การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เพื่อลดผลกระทบความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์ที่ดินต่อส่วนรวม เช่น ในด้านสุขลักษณะ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชน สวัสดิภาพของสังคม อีกทั้งต้องผ่านการแสดงความคิดเห็นของประชาชนก่อน จึงสามารถออกกฎหมายในระดับต่างๆ ได้

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นเพียงใด และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่

ประชาชนมากน้อยเพียงใด

(๑) ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อปรับปรุงระบบการผังเมืองของประเทศ โดยกำหนดรูปแบบการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับพร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการและการบริหารจัดการที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการวางกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบทตลอดจนกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนโดยมีคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเป็นผู้กำหนดนโยบายในภาพรวม เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาประเทศ และมีคณะกรรมการผังเมืองและคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแลหน่วยงานภาครัฐให้ปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ซึ่งจะมีผลทำให้เมืองหรือส่วนของเมืองหรือชนบทได้รับการพัฒนาหรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสุขลักษณะ ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การดำรงรักษาหรือบูรณะไว้ซึ่งสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดีหรือบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติในขณะที่ประชาชนจะได้รับความสะดวกสบาย มีความปลอดภัย และมีสภาพแวดล้อมที่ถูกจัดให้ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างเท่าเทียมกัน อันเป็นการเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาพื้นที่ไปพร้อมกับการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศกับนานาประเทศ

(๒) เมื่อได้ดำเนินการตามผังเมืองในรูปแบบต่างๆ แล้ว ประชาชนจะได้รับการบริการสาธารณะที่รัฐจัดให้อย่างเหมาะสม เพียงพอ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ซึ่งทำให้เกิดความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

ผังเมืองถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนาประเทศในอนาคตในด้านต่างๆ ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและ

สภาพแวดล้อมด้วยโดยเป็นกลไกที่สามารถกำหนดให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง เป็นระบบ มีแผนการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งเป็นการลดการใช้ทรัพยากร เพื่อให้สามารถมีใช้ได้อย่างเพียงพอในอนาคต

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

การพัฒนาประเทศภายใต้ผังเมืองในระดับต่างๆ ที่กำหนดไว้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน มีการบูรณาการในการดำเนินการร่วมกันและมีแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนอย่างเป็นระบบ ย่อมเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทางและแผนทางธุรกิจของผู้ประกอบการในประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในด้านต่างๆ และส่งผลต่อความสะดวกและการกำหนดต้นทุนของกิจการซึ่งจะทำให้การประกอบกิจการมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อย เพียงใด

การผังเมืองมีเป้าหมายประการสำคัญประการหนึ่งในการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศกับนานาประเทศ ดังนั้น จึงได้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อให้มีมาตรการทางกฎหมายที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาพื้นที่และมีกลไกเพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการไปในแนวทางเดียวกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาได้มากน้อยเพียงใด

การวางและจัดทำผังเมืองเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการผังเมืองจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจสภาพปัญหาในแต่ละด้านอย่างถ่องแท้ เช่น ด้านการตั้งถิ่นฐาน ด้านทรัพยากร ด้านการอนุรักษ์ ด้านการพัฒนา จึงต้องมีการศึกษาวิจัยในแต่ละด้านอย่างมากเพื่อวิเคราะห์พื้นที่แล้วนำมากำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินและชี้แนะการพัฒนาประเทศ

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีการกำหนดให้มีผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค ผังนโยบายระดับจังหวัด ซึ่งถือเป็นนวัตกรรมใหม่ที่เกิดขึ้นเนื่องจากตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ไม่มีการกำหนดประเภทของผังดังกล่าวไว้

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

การวางและจัดทำผังเมืองในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่ระดับประเทศจนถึงระดับชุมชนจะก่อให้เกิดการบริหารจัดการพื้นที่ทั่วประเทศอย่างเป็นระบบ มีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่อย่างสอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ก่อให้เกิดการบูรณาการในการปฏิบัติงานร่วมกับของหน่วยงานของรัฐและไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน ซึ่งรวมถึงการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณด้วยย่อมทำให้รัฐอาศัยผังนโยบายการใช้พื้นที่ มากำหนดทิศทางการพัฒนาและผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินมาควบคุมและลดการสูญเสียงบประมาณโดยไม่จำเป็นได้มากขึ้น

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

ในร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้มีการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงผังกรณีผังนโยบายการใช้พื้นที่ซึ่งกำหนดให้มีการทบทวนผังทุกห้าปีหรือกรณีที่มีความจำเป็นจะดำเนินการก่อนก็ได้ สำหรับกรณีผังเมืองรวมใช้ระบบรายงานการประเมินผลผังตามระยะเวลาที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดกำหนดแต่ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ผังเมืองรวมใช้บังคับหรือนับแต่วันที่คณะกรรมการพิจารณารายงานประเมินผลครั้งที่ผ่านมาเสร็จสิ้น โดยการจัดทำรายงานการประเมินผลผังเมืองรวมนั้นต้องมีการแสดงข้อเท็จจริงให้ปรากฏทั้งในเรื่องการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ความหนาแน่นของประชากร นโยบายหรือโครงการของรัฐบาล สภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การคมนาคมและการขนส่ง การป้องกันการเกิดภัยพิบัติ และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองโดยให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบด้วย

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลบางประการเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ซึ่งส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดต้องปฏิบัติตามผังเมืองในแต่ละระดับที่เกี่ยวข้องโดยเป็นภาระให้หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมายในขณะเดียวกันต้องมีหน้าที่กำกับดูแลให้ประชาชนปฏิบัติตามให้เป็นไปตามผังเมืองด้วย ส่วนประชาชนก็มีภาระเพิ่มขึ้นในการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินก่อนจะดำเนินการหรือประกอบกิจการใดๆ มิให้ขัดกับผังเมืองในพื้นที่ของตน

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้จะทำให้การใช้งบประมาณในการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า และเกิดการบูรณาการร่วมกันตั้งแต่ระดับประเทศจนถึงระดับชุมชนที่มีการบริหารจัดการผังเมืองอย่างเป็นระบบและเป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งก่อให้เกิดการสร้างมูลค่าในพื้นที่ให้เกิดการพัฒนาได้อย่างเหมาะสมและเต็มศักยภาพ มีการวางระบบโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน รวมทั้งการใช้งบประมาณในการดำเนินงานตามภารกิจไม่ซ้ำซ้อนกันระหว่างหน่วยงานอย่างใดก็ตามโดยที่กรมโยธาธิการและผังเมืองมีภาระงานเพิ่มขึ้นที่ต้องดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้จึงอาจต้องพิจารณาเพิ่มกรอบอัตรากำลังหรือปรับโครงสร้างองค์กรเพิ่มเติม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาระงบประมาณที่เพิ่มขึ้นได้

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้ประมาณ ๒๐ อัตรา

กรมโยธาธิการและผังเมือง ในฐานะผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ และฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการผังเมือง มีหน้าที่ในการรวบรวมและเสนอความเห็นพร้อมเหตุผลจัดประชุมทั้งในระดับคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ ของคณะกรรมการดังกล่าว รวมถึงมีภารกิจในการประสานรวบรวมความเห็นกรณีการถ่วงดุลในการดำเนินงานระหว่างคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดกับ

กรมโยธาธิการและผังเมือง ที่มีความเห็นไม่สอดคล้องกันในหลายประเด็นตามร่างพระราชบัญญัตินี้เนื่องจาก คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดทั่วประเทศ มีจำนวน ๗๗ คณะ ที่จะต้องจัดตั้งเพื่อรองรับภารกิจที่จะเกิดขึ้นใหม่ และภารกิจในการจัดประชุมของคณะกรรมการในระดับต่างๆ ในอนาคต จึงถือเป็นการเพิ่มภารกิจจากเดิมเป็น อย่างมากซึ่งในระยะเริ่มต้นเมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับจะได้มอบหมายให้บุคลากรของกรมโยธาธิการ และผังเมืองที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง มีความรู้และความเชี่ยวชาญในเรื่องการผังเมืองเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ ด้านต่างๆ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานก่อนจนกว่าจะได้รับการจัดสรรอัตรากำลังเพิ่มเติมโดยปัจจุบัน กรมโยธาธิการและผังเมืองมีสำนักงานคณะกรรมการผังเมืองเป็นหน่วยงานภายในที่มีหน้าที่ดำเนินการในเรื่อง ดังกล่าว มีอัตรากำลัง จำนวน ๑๕ อัตรา (ข้าราชการ ๘ อัตรา พนักงานราชการ ๗ อัตรา) ซึ่งเมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้ มีผลบังคับใช้จะขอรับการจัดสรรอัตราข้าราชการเพิ่มจำนวน ๕ อัตรา ประกอบด้วย ตำแหน่งนักวิเคราะห์ผังเมือง จำนวน ๓ อัตรา และตำแหน่งนิติกร จำนวน ๒ อัตรา เพื่อสนับสนุนให้การปฏิบัติงานบรรลุผล

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ และคณะกรรมการผังเมือง จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท ในสาขาการผังเมืองและด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์และความรู้ความเข้าใจงานด้านการผังเมือง มีความเข้าใจในระบบนโยบายในภาพรวมทราบ ถึงนโยบายในระดับประเทศจนถึงในระดับปฏิบัติ รวมทั้งเข้าใจระบบบูรณาการ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ผล ที่จะเกิดขึ้นและสรุปสาระสำคัญในเบื้องต้นให้กับคณะกรรมการในระดับต่างๆ ได้ทราบเพื่อการพิจารณาของ คณะกรรมการนั้นเป็นไปด้วยความสะดวก เป็นผู้ที่สามารถประสานหน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริง ข้อมูลหมาย ประเด็นต่างๆ ก่อนเสนอคณะกรรมการในชุดต่างๆ รวมตลอดถึงการติดตามผลการปฏิบัติการหลังจากที่คณะกรรมการดังกล่าวได้เห็นชอบผังเมืองแล้ว

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะห้าปีแรกของการบังคับใช้กฎหมาย

งบประมาณด้านบุคลากร จำนวน ๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท (ขออัตรากำลังเพิ่ม ๕ อัตรา ตำแหน่งแรกบรรจุ ตำแหน่งละ ๑๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน)

๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณ หรือไม่ อย่างไร

ไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย

(๑) การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบเอกสารแผ่นพับ คู่มือในการปฏิบัติตามผังเมืองสำหรับ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือสำหรับประชาชน

(๒) การจัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายผังเมืองและการดำเนินการแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

(๓) การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับผังเมืองในเว็บไซต์ของกรมโยธาธิการและผังเมือง www.dpt.go.th และเว็บไซต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

ในระหว่างการทำโครงการวางและจัดทำผังแต่ละประเภทนั้น มีกระบวนการจัดประชุมประชาชนหรือการประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องในเขตผังเมืองได้รับทราบและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทั้งในพื้นที่ที่ได้มีการวางและจัดทำผัง และประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังได้ผ่านช่องทางเว็บไซต์ของกรมโยธาธิการและผังเมือง www.dpt.go.th และเว็บไซต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบและผู้รักษาการตามกฎหมาย

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติการกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มี

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัตินี้มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐดังนี้

(๑) กรณีธรรมนูญว่าด้วยการเมือง เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วมีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินงานต่อไปตามอำนาจหน้าที่ของตน

(๒) เมื่อได้มีการประกาศผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค หรือผังนโยบายระดับจังหวัด ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้เป็นไปตามผังนโยบายดังกล่าว

(๓) กรณีในเขตที่มีผังเมืองรวมใช้บังคับแล้วห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวมหรือปฏิบัติการใดๆ ซึ่งขัดกับข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมนั้น โดยกรณีดังกล่าวรวมถึงหน่วยงานของรัฐด้วย

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ผู้มีอำนาจวางและจัดทำผัง ประกอบด้วย กรมโยธาธิการและผังเมือง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ดำเนินการวางและจัดทำผังให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังแต่ละระดับตั้งแต่ผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค ผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ สำหรับกรณีผังเมืองรวมที่มีขอบเขตพื้นที่คาบเกี่ยวกับเขตการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งในจังหวัดเดียวกันหรือหลายจังหวัดนั้น หน่วยงานดังกล่าวจะต้องดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมร่วมกัน

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

- เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- มีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง แต่ละขั้นตอนใช้เวลาดำเนินการเท่าใด

ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดขั้นตอนในการวางและจัดทำผังเมืองของผังแต่ละระดับไว้ เพื่อให้ผู้มีหน้าที่ดำเนินการในแต่ละขั้นตอนตามกระบวนการที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน เช่น กรณีการปิดประกาศ ผังเมืองรวมเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ และได้กำหนดให้มีการประเมินผลผังเมืองรวม กล่าวคือ กรณีผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค และผังนโยบายระดับจังหวัด ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดให้มีการทบทวนผังทุกห้าปี หรือในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายการบริหารประเทศ หรือสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และสังคมเปลี่ยนแปลงไปจะดำเนินการก่อนระยะเวลาดังกล่าวก็ได้ สำหรับกรณีผังเมืองรวมให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดทำรายงานการประเมินผลผังตามระยะเวลาที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดกำหนด แล้วแต่กรณีแต่ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ผังเมืองรวมใช้บังคับ หรือนับแต่วันที่คณะกรรมการพิจารณารายงานการประเมินผลครั้งที่ผ่านมาเสร็จสิ้น

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรมอย่างไร

ไม่มี

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพอย่างไร

ไม่มี

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

(๑) ในกรณีที่กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะวางและจัดทำผังเมืองรวม ให้แจ้งอีกฝ่ายทราบก่อนการวางและจัดทำผัง ซึ่งในกรณีที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่เห็นด้วยและไม่อาจตกลงกันได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะเป็นผู้ชี้ขาดตามคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง

(๒) กรณีผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้วางและจัดทำผังซึ่งต้องเสนอผังเมืองรวมให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาเห็นชอบ ได้กำหนดกระบวนการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอความเห็นจากกรมโยธาธิการและผังเมืองก่อน และหากคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยกับความเห็นของกรมโยธาธิการและผังเมือง และไม่สามารถหาข้อยุติได้ ให้เสนอคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาและให้ถือว่าเป็นการให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดในประเด็นดังกล่าว

(๓) กรณีผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้วางและจัดทำผังไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานเกี่ยวกับการผังเมืองคณะกรรมการผังเมืองมีอำนาจสั่งให้แก้ไขผังเมืองรวมดังกล่าวและสั่งให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำผังแทน

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำอนุบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. (ปรับปรุงพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘) จำนวน ๓ คณะแล้ว เพื่อให้คณะทำงานดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำอนุบัญญัติฯ ดังนี้

ลำดับ	กฎหมายลำดับรอง	กรอบระยะเวลาดำเนินงาน
๑.	กฎกระทรวง จำนวน ๑ ฉบับ มาตรา ๙๕ วรรคสอง หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นอุทธรณ์และวิธีพิจารณาในการวินิจฉัยคำอุทธรณ์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (กรณีผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้อง)	เดือนธันวาคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๑
๒.	หลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด จำนวน ๓ ฉบับ (๑) มาตรา ๒๒ (๕) (ข) ข้อกำหนดอื่นที่จำเป็นโดยรัฐมนตรีประกาศกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง (กรณีองค์ประกอบของผังเมืองรวมในส่วนของการข้อกำหนด)	เดือนธันวาคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๑

ลำดับ	กฎหมายลำดับรอง	กรอบระยะเวลาดำเนินงาน
	<p>(๒) มาตรา ๒๓ วรรคสาม ในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีขอบเขตครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของจังหวัดโดยรวมเขตปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งในจังหวัดเดียวกันหรือหลายจังหวัดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมโยธาธิการและผังเมือง หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งที่อยู่ในเขตที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวมร่วมกัน หรือกรมโยธาธิการและผังเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันก็ได้ ทั้งนี้ วิธีดำเนินการและวิธีกำหนดค่าใช้จ่ายซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะต้องจ่ายตามสัดส่วนของตนให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง</p> <p>(๓) มาตรา ๗๑ วรรคสาม การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๗๑ (๔) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด</p> <p>(กรณีผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความสามารถทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาการที่เกี่ยวข้องจำนวนไม่เกินสิบสี่คน)</p>	
๓.	<p>หลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองกำหนด จำนวน ๔ ฉบับ</p> <p>(๑) มาตรา ๙ การวางและจัดทำผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตามมาตรา ๘ (๑) และผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามมาตรา ๘ (๒) ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด โดยให้คำนึงถึงผู้ที่จะได้รับผลกระทบในผังแต่ละประเภท</p> <p>(๒) มาตรา ๒๕ การวางและจัดทำผังเมืองรวมจะต้องสอดคล้องกับผังนโยบายระดับจังหวัด และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐาน ที่อธิบดีกำหนด</p> <p>(๓) มาตรา ๕๙ วรรคสอง บุคคลผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและการจ่ายเงินค่าตอบแทนการตัดแปลงรื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด</p>	เดือนธันวาคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๑

ลำดับ	กฎหมายลำดับรอง	กรอบระยะเวลาดำเนินงาน
	<p>และมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐ (ในกรณีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ)</p> <p>(๔) มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดหาที่ดินหรืออาคารให้บุคคลตามมาตรา ๖๒ เข้าอยู่ในที่ใหม่โดยการเช่าซื้อหรือเช่า และบุคคลนั้นสมัครใจเช่าอยู่ในที่ดิน หรืออาคารที่จัดหาให้ใหม่นั้น ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการกั้นเงินค่าตอบแทนที่จะพึงจ่ายตามมาตรา ๕๙ ไว้เพื่อจ่ายในการเช่าซื้อหรือเช่า ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด</p> <p>(ในกรณีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ)</p>	
๔.	<p>หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด จำนวน ๑ ฉบับ</p> <p>มาตรา ๓๐ ในกรณีที่ผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดต้องการแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดตามมาตรา ๒๒ (๕) ให้ยื่นคำร้องต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้น</p> <p>คำร้องขอให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดตามมาตรา ๒๒ (๕) ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะเท่านั้น</p> <p>ผู้มีส่วนได้เสีย การยื่นคำร้อง และวิธีพิจารณาคำร้องให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด</p>	เดือนธันวาคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๑
๕.	<p>ระเบียบที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด จำนวน ๑ ฉบับ</p> <p>มาตรา ๓๔ วรรคสอง การจัดทำรายงานการประเมินผลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด ซึ่งต้องมีการแสดงข้อเท็จจริงให้ปรากฏทั้งในเรื่องการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ความหนาแน่นของประชากร นโยบายหรือโครงการของรัฐบาล สภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การคมนาคม และการขนส่ง การป้องกันภัยพิบัติ และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง โดยให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบด้วย</p>	เดือนธันวาคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๑

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

มีการรับฟังความคิดเห็น ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบที่รับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐ

- สำนักงบประมาณ สำนักงาน ก.พ.
- สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ ได้แก่

กระทรวงการคลัง กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงพลังงาน กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ภาคประชาชน/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

- ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ
- ประชาชนทั่วไป
- องค์กรอื่น ได้แก่ สมาชิกร สภาสถาปนิก สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

๑๐.๒ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร

รายละเอียดของการรับฟังความคิดเห็น ปรากฏตามสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นแนบท้าย

๑๐.๓ จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเสนอมาประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

จัดทำ ไม่มีการจัดทำ

ในกรณีจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

- วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น
- จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง
- พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น
- ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น
- ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
- คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีแล้ว

(นายธรรมโรจน์ ทรงวิทย์)

ผู้อำนวยการกองนิติการ

กรมโยธาธิการและผังเมือง

ธันวาคม ๒๕๖๐

กองนิติการ กรมโยธาธิการและผังเมือง

โทร. ๐ ๒๒๙๙ ๔๒๔๐ (นางสาวศิริลักษณ์ ใจไว)

โทรสาร. ๐ ๒๖๑๙ ๖๘๑๘

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.

๑. วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

ก. กรณีเริ่มแรก

กรมโยธาธิการและผังเมืองได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. (ปรับปรุงพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ทั้งฉบับ) โดยได้ดำเนินการจัดโครงการต่างๆ คือ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๒ ณ โรงแรมบางกอกพาเลซ ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๓ ณ โรงแรมเรดิสัน ถนนพระราม ๙ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๘ - ๒๙ มกราคม ๒๕๕๔ และเมื่อวันที่ ๔ - ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ณ สถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาเมือง ประตูน้ำพระอินทร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ และเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ณ กรมโยธาธิการและผังเมือง รวมทั้งได้มีหนังสือสอบถามความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย โดยกำหนดประเด็นการเปิดรับฟังความคิดเห็นสรุปได้ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ปรับปรุงระบบผังเมือง โดยแบ่งผังเมืองออกเป็น ๕ ประเภท ได้แก่ ผังนโยบาย ๓ ประเภท คือ ผังประเทศ ผังภาค และผังจังหวัด ผังปฏิบัติ ๒ ประเภท คือ ผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ

ประเด็นที่สอง กำหนดให้มีคณะกรรมการผังเมือง ๓ ระดับ คือ

๑) คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและให้ความเห็นชอบผังประเทศและผังภาค

๒) คณะกรรมการผังเมือง ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานผังเมือง ให้ความเห็นชอบผังจังหวัดและผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำ ให้ความเห็นชอบผังเมืองเฉพาะ ซ้ำขาดปัญหาต่าง ๆ ในการวางและจัดทำผังเมือง

๓) คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ทำหน้าที่ ให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้วางและจัดทำผัง

ประเด็นที่สาม กำหนดผู้มีอำนาจวางและจัดทำผังประเภทต่าง ๆ ดังนี้

๑) กรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นผู้วางผังประเทศ ผังภาค ผังจังหวัด ผังเมืองรวม ผังเมืองเฉพาะ (กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอหรือรัฐมนตรีมอบหมาย)

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวม ผังเมืองเฉพาะ ในเขตพื้นที่ (ภายใต้การตรวจสอบถ่วงดุลของกรมโยธาธิการและผังเมือง และมาตรฐานของคณะกรรมการผังเมือง)

ประเด็นที่สี่ เพิ่มเติมข้อกำหนดของผังเมืองรวม เช่น ประเภทและขนาดของการประกอบกิจการ ประเภท ชนิด ลักษณะ ขนาด และความสูงของอาคาร FAR BCR OSR

ประเด็นที่ห้า กำหนดให้ผังเมืองแต่ละประเภทไม่มีกำหนดระยะเวลาการใช้บังคับแต่ใช้ระบบประเมินผลผัง

ประเด็นที่หก กำหนดรูปแบบการประกาศใช้บังคับผังประเภทต่าง ๆ ดังนี้ กรณีผังประเทศ และผังภาค โดยประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี กรณีผังจังหวัด โดยประกาศกระทรวงมหาดไทย กรณีผังเมืองรวม โดยกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น (ผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้วางและจัดทำผังประกาศใช้บังคับโดยข้อบัญญัติท้องถิ่น) กรณีผังเมืองเฉพาะ โดยกฎหมายรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่พระราชบัญญัติ

ประเด็นที่เจ็ด การพัฒนาตามผัง กำหนดให้การดำเนินนโยบายและโครงการพัฒนาภาครัฐ การตั้งงบประมาณของหน่วยงานต้องสอดคล้องกับผังเมือง

ประเด็นที่แปด กำหนดเงื่อนไขให้มีการขออนุญาตใช้ที่ดินในบางกิจกรรมสำหรับในเขตผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ

ประเด็นที่เก้า กำหนดให้มีผู้ตรวจการผังเมือง ทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติตามผังเมือง ระดับต่าง ๆ

ประเด็นที่สิบ เพิ่มอัตรากำหนดโทษกรณีฝ่าฝืนผังเมือง ทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ และเพิ่มเติมโทษปรับเป็นรายวันไว้ด้วย

ผลจากการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวไม่มีผู้ใดคัดค้านการปรับปรุงพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งมีหน่วยงานของรัฐและบุคคลแสดงความคิดเห็นหลายประการและเสนอขอปรับแก้ไขร่างพระราชบัญญัติฯ โดยกรมโยธาธิการและผังเมืองได้นำประเด็นต่างๆ ที่ได้รับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาและมีการปรับแก้ไขตามความเหมาะสม เช่น กรณีคำนิยาม กรณีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการระดับต่างๆ โดยแก้ไขให้มีผู้แทนจากภาคส่วนต่างๆ และผู้แทนภาคประชาชนเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการด้วย กรณีปรับปรุงรูปแบบและวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางและจัดทำผังมากขึ้น

ข. กรณีได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือถึงหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้ความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙ ซึ่งมีหน่วยงานที่ให้ความเห็นกลับไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจำนวน ๑๕ หน่วยงาน ประกอบด้วย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ กระทรวงกลาโหม กระทรวงคมนาคม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงพลังงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ค. กรณีกรมโยธาธิการและผังเมือง จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นโดยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางเว็บไซต์ของกรมโยธาธิการและผังเมือง (www.dpt.go.th) และเว็บไซต์ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (www.lawamendment.go.th) โดยกำหนดให้แสดงความคิดเห็นผ่านช่องทาง FAX : ๐ ๒๖๑๙ ๖๘๑๘ และ Email : Legal@dpt.mail.go.th เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐

โดยเห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ต่อไป (ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๒๖๑ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐)

ทั้งนี้ ผลการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวในส่วนของร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. มีผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นจำนวน ๙ ราย ซึ่งเห็นด้วยกับหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยมีข้อสังเกตและข้อเสนอบางประการในบางประเด็นเท่านั้น

๒. จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

กรมโยธาธิการและผังเมืองได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องรวม ๙ ครั้ง ดังนี้

๒.๑ มีหนังสือถึงปลัดกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๑ เพื่อขอความคิดเห็นจากส่วนราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทย จำนวน ๔ หน่วยงาน และมีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ เพื่อขอความคิดเห็นจากหน่วยงานมาประกอบการดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘

๒.๒ จัดโครงการสัมมนาฯรับฟังความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ จากผู้แทนภาครัฐ เอกชน ประชาชน และสื่อมวลชน เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๒ ณ โรงแรมบางกอกพาเลซ ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ วัน

๒.๓ จัดโครงการสัมมนา “การรับฟังความคิดเห็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ (ครั้งที่ ๒)” เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากองค์กรวิชาชีพ ผู้แทนสถาบันการศึกษา ผู้แทนภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการวางผังเมือง ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง และเจ้าหน้าที่กรมโยธาธิการและผังเมืองที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๓ ณ โรงแรมเรดิสัน ถนนพระราม ๙ กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ วัน

๒.๔ จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ จากองค์กรภาคเอกชน ประชาชน ผู้ทรงคุณวุฒิ หน่วยงานภาควิชาการ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของกรมโยธาธิการและผังเมือง จำนวน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุม ๔๑๕๐๑ อาคาร ๔ ชั้น ๑๕ กรมโยธาธิการและผังเมือง ถนนพระราม ๙ จำนวนครั้งละ ๑ วัน

๒.๕ จัด “โครงการสัมมนาทางวิชาการปรับปรุงพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘” เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานทุกจังหวัดในสังกัดกรมโยธาธิการและผังเมือง จำนวน ๒ ครั้ง เมื่อวันที่ ๒๘ - ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๔ - ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ณ สถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาเมือง ประตุน้ำพระอินทร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนครั้งละ ๒ วัน

๒.๖ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือถึงส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้แสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙

๒.๗ จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ซึ่งเป็นร่างฉบับที่ สกค. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว เรื่องเสร็จที่ ๘๑๙ - ๘๒๐/๒๕๖๐ โดยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมโยธาธิการและผังเมือง (www.dpt.go.th) และเว็บไซต์ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (www.lawamendment.go.th) เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐ วัน

๓. พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น

จากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ผู้แทนภาคเอกชน ภาคประชาชน องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องและทุกพื้นที่โดยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมโยธาธิการและผังเมือง และของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๔. ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

เฉพาะกรณีตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ซึ่งเป็นร่างฉบับที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบพิจารณาแล้ว เรื่องเสร็จที่ ๘๑๙ - ๘๒๐/๒๕๖๐ ดังนี้

๔.๑ คำนิยาม “การผังเมือง”

“การผังเมือง” หมายความว่า การวาง จัดทำ และการดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองในระดับต่างๆ สำหรับเป็นกรอบชี้้นำการพัฒนาทางด้านกายภาพในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และพื้นที่เฉพาะควบคู่กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อสร้างหรือพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบทให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสัญลักษณ์ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชน สวัสดิภาพของสังคม การป้องกันความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี หรือบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ (ร่างมาตรา ๔)

๔.๒ กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่จัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินการด้านการผังเมืองของประเทศ และได้กำหนดให้ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วมีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่ของตน (ร่างมาตรา ๗)

๔.๓ ประเภทของผัง แบ่งผังเมืองออกเป็น ๕ ประเภท (ร่างมาตรา ๘) ได้แก่

๑) ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ คือ การกำหนดกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ แบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ

(๑) ผังนโยบายระดับประเทศ เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศ ในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่ พิเศษ และการอื่น ๆ ที่จำเป็น

(๒) ผังนโยบายระดับภาค เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาพื้นที่ที่มีขอบเขต เกินหนึ่งจังหวัดในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมือง การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุข โภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ และการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๓) ผังนโยบายระดับจังหวัด เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาพื้นที่ระดับ จังหวัดในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมือง การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุข โภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ และการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒) ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน คือ การกำหนดกรอบแนวทางและแผนงานการใช้ ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดเพื่อการพัฒนาและดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

(๑) ผังเมืองรวม เป็นแผนผัง นโยบาย และโครงการ รวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไป ในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุข โภค สาธารณูปการ บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

(๒) ผังเมืองเฉพาะ เป็นแผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณ เฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท เพื่อประโยชน์ในการสร้างเมืองใหม่ พัฒนาเมือง อนุรักษ์เมือง หรือฟื้นฟูเมือง

๔.๔ รูปแบบและวิธีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนในผังแต่ละระดับ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองกำหนด โดยให้คำนึงถึงผู้ที่ได้รับ ผลกระทบในผังแต่ละประเภท (ร่างมาตรา ๙)

๔.๕ กำหนดให้ผังเมืองแต่ละประเภทไม่มีอายุการใช้บังคับ

๑) ผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค และผังนโยบายระดับจังหวัด ให้กรมโยธาธิการ และผังเมืองจัดให้มีการทบทวนผังทุกห้าปีหรือในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาตินโยบายการบริหารประเทศหรือสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปจะดำเนินการก่อนระยะเวลาดังกล่าวก็ได้ (ร่างมาตรา ๑๐)

๒) ผังเมืองรวม ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณีจัดทำรายงาน การประเมินผลผังตามระยะเวลาที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดกำหนด แล้วแต่กรณี แต่ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ผังเมืองรวมใช้บังคับ หรือนับแต่วันที่คณะกรรมการฯ พิจารณารายงานการประเมินผล ครั้งที่ผ่านมาเสร็จสิ้น (ร่างมาตรา ๓๔)

๔.๖ ผู้มีอำนาจวางและจัดทำผังประเภทต่าง ๆ

๑) กรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นผู้วางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค ผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวม (ทุกพื้นที่) และผังเมืองเฉพาะ (ผังเมืองเฉพาะกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย) (ร่างมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๔๑)

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมในเขตพื้นที่ของตน ซึ่งกรณีเป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีขอบเขตครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของจังหวัดโดยรวมเขตปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งในจังหวัดเดียวกันหรือหลายจังหวัด องค์กรการบริหารส่วนจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งที่อยู่ในเขตพื้นที่ที่มีอำนาจวางและจัดทำผังนั้น และเป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ (ร่างมาตรา ๒๓ และมาตรา ๔๑)

๔.๗ กำหนดรูปแบบการประกาศใช้บังคับผังเมืองประเภทต่าง ๆ ดังนี้

๑) ผังนโยบายระดับประเทศ และผังนโยบายระดับภาค ประกาศใช้บังคับโดยประกาศคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๕)

๒) ผังนโยบายระดับจังหวัด ประกาศใช้บังคับโดยประกาศคณะกรรมการผังเมือง (ร่างมาตรา ๑๗)

๓) ผังเมืองรวม กรณีกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นผู้วางและจัดทำ ผังเมืองรวม ประกาศใช้บังคับโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย และกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้วางและจัดทำ ผังเมืองรวม ประกาศใช้บังคับโดยข้อบัญญัติท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๓๓)

๔) ผังเมืองเฉพาะ ประกาศใช้บังคับโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา แล้วแต่กรณี ซึ่งกรณีไม่มีองค์ประกอบของข้อกำหนดในเรื่องแนวทางและขนาดของที่อยู่กรรม ประเภท ชนิด ขนาด จำนวน และลักษณะของอาคารที่ขำรุดทรุดโทรม การดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร และรายละเอียดระบุที่ดินหรือสิ่งทรมทรัพย์อย่างอื่น ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประกาศใช้บังคับโดยพระราชกฤษฎีกา (ร่างมาตรา ๔๔)

๔.๘ การพัฒนาตามผัง กำหนดให้การวางและจัดทำผังจะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังแต่ละระดับ ตั้งแต่ผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค ผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ (ร่างมาตรา ๑๑ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๕)

๔.๙ คณะกรรมการ แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ

๑) คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

(๑) องค์ประกอบของคณะกรรมการ มีทั้งหมด ๒๙ คน แบ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งจำนวน ๑๕ คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาการที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๔ คน โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นกรรมการและเลขานุการ และอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (ร่างมาตรา ๗๑)

(๒) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ เช่น กำหนดนโยบายและเป้าหมายเกี่ยวกับการผังเมืองของประเทศ ให้ความเห็นชอบผังนโยบายระดับประเทศและผังนโยบายระดับภาค กำกับดูแล เร่งรัดให้มีการวางและจัดทำผัง และติดตามให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับประเทศและผังนโยบายระดับภาค กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือของภาคประชาสังคมและประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับการผังเมือง เสนอมาตรการด้านการเงิน การคลัง และมาตรการอื่น เพื่อส่งเสริมการลงทุนและสนับสนุนการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการผังเมือง และเพื่อสร้างความเป็นธรรมจากการใช้ประโยชน์ที่ดิน จัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินการด้านการผังเมืองของประเทศเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ (ร่างมาตรา ๗๕)

๒) คณะกรรมการผังเมือง

(๑) องค์ประกอบของคณะกรรมการ มีทั้งหมด ๒๖ คน แบ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งจำนวน ๘ คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๙ คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ จำนวน ๙ ด้าน ๆ ละ ๑ คน ซึ่งประกอบด้วยด้านการผังเมือง สถาปัตยกรรมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี และเกษตรกรรม กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสภาระบุงค์กรจำนวน ๔ คน ซึ่งประกอบด้วยสภาวิศวกร สภาสถาปนิก สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง จำนวน ๕ คน โดยมีปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นกรรมการและเลขานุการ กรณีที่เป็นการวางและจัดทำ แก้วไข หรืออนุมัติ ผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะในเขตพื้นที่ที่เกี่ยวกับความมั่นคงทางทหารให้ปลัดกระทรวงกลาโหมเข้าร่วมเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย (ร่างมาตรา ๘๐)

(๒) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ เช่น ให้ความเห็นชอบผังนโยบายระดับจังหวัด หรือ ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำผัง ให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไปและผังเมืองเฉพาะ ให้ความเห็นหรือคำปรึกษาด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติและคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด กำกับดูแล เร่งรัดให้มีการวางและจัดทำ และติดตามให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับจังหวัด วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐในการวางและจัดทำผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ (ร่างมาตรา ๘๑)

๓) คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

(๑) องค์ประกอบของคณะกรรมการ กรณีในเขตกรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด ๒๐ คน แบ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๗ คน กรรมการจากผู้แทนหน่วยงานอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับการผังเมือง จำนวน ๔ คน กรรมการจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านผังเมืองหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผังเมือง จำนวน ๔ คน กรรมการจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวน ๕ คน ซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้งปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการ สำหรับกรณีในเขตจังหวัดอื่น มีทั้งหมด ๒๙ คน แบ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งจำนวน ๑๙ คน

กรรมการจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวน ๑๐ คน ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการและโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยกรณีที่เป็นการวางและจัดทำ แก้ว หรืออนุมัติผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะในเขตพื้นที่ที่เกี่ยวกับความมั่นคงทางทหารให้ผู้แทนกระทรวงกลาโหมเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย กรณีที่จังหวัดใดไม่มีตำแหน่งในหน่วยงานตามที่กำหนดให้ถือว่าคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่ และจังหวัดใดที่ไม่มีผู้แทนการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคหรือผู้แทนการประปาส่วนภูมิภาคปฏิบัติหน้าที่ในเขตพื้นที่ ให้ผู้แทนการไฟฟ้านครหลวงหรือผู้แทนการประปานครหลวง แล้วแต่กรณีเป็นกรรมการแทน ซึ่งการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการที่เป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจะเป็นกรรมการในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติหรือกรรมการในคณะกรรมการผังเมืองหรืออนุกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าวในขณะเดียวกันไม่ได้ (ร่างมาตรา ๘๕)

(๒) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ เช่น ให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมที่วางและจัดทำ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการผังเมืองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำ ผังเมืองรวมที่พื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป และผังเมืองเฉพาะ ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองรวมต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ยื่นต่อคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด (ร่างมาตรา ๘๖)

๔.๑๐ กำหนดหมวดบทกำหนดโทษเป็น ๓ ส่วน (ร่างมาตรา ๑๐๒ ถึงมาตรา ๑๐๗)

๑) ส่วนที่ ๑ บททั่วไป กรณีผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้นหรือมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิดต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

๒) ส่วนที่ ๒ โทษปรับทางปกครอง กรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะต้องชำระค่าปรับทางปกครองไม่เกินสามหมื่นบาทและต้องชำระค่าปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดระยะเวลาที่ยังไม่ปฏิบัติให้ถูกต้อง

๓) ส่วนที่ ๓ โทษอาญา

กรณีฝ่าฝืนคำสั่งให้รื้อ หรือย้ายอาคาร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินสามหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

๕. ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ซึ่งเป็นร่างฉบับที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติฯ ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอและให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙ และกรณีที่กรมโยธาธิการและผังเมืองได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นโดยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมโยธาธิการและผังเมือง (www.dpt.go.th) และของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (www.lawamendment.go.th) เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๐ โดยมีความเห็นและข้อสังเกตดังต่อไปนี้

๕.๑ กระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงคมนาคม กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติฯ

๕.๒ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติฯ และมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า แม้ว่าร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ฉบับนี้กำหนดให้การรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้แล้วซึ่งอาจใช้วิธีการอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง และวิธีการอื่นที่คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติกำหนด แต่เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์หลักของการผังเมืองซึ่งคำนึงถึงสิทธิและประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นสำคัญ จึงสมควรให้การรับฟังความคิดเห็นฯ จะต้องประกอบด้วยการจัดประชุมประชาชนเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นเกี่ยวกับผังเมืองอย่างน้อยหนึ่งครั้ง

๕.๓ กระทรวงพลังงาน

เห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติฯ และมีความเห็นเพิ่มเติมในประเด็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ ข้อกำหนดการใช้พื้นที่ในการดำเนินโครงการด้านพลังงานและระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์ดังนี้

๑) เห็นควรให้เพิ่ม “ด้านพลังงาน” เข้าไปในนิยามของ “ผังภาค” “ผังจังหวัด” และ “ผังเมืองรวม” เพื่อให้ครอบคลุมถึงโครงการด้านพลังงาน ซึ่งคำจำกัดความของ “การสาธารณูปโภค” มิได้รวมถึงแหล่งผลิตพลังงาน เช่น โรงไฟฟ้า แหล่งขุดเจาะปิโตรเลียม ฯลฯ

๒) เห็นควรกำหนดให้ปลัดกระทรวงพลังงานเป็นคณะกรรมการผังเมืองโดยตำแหน่ง เนื่องจากมีการกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานเป็นกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติและกำหนดให้พลังงานจังหวัดเป็นกรรมการผังเมืองจังหวัดโดยตำแหน่ง จึงเห็นควรให้ปลัดกระทรวงพลังงานเป็นกรรมการผังเมืองโดยตำแหน่งเพื่อให้มีความสอดคล้องกับกรรมการ ๒ ชุดข้างต้น และโครงการด้านพลังงานมีกระจายอยู่ในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามความต้องการการใช้พลังงานที่เพิ่มขึ้น จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ต้องพิจารณาในการจัดทำผังเมืองในทุกระดับ

๓) เห็นควรให้เพิ่มผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน และผู้แทนการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการโดยตำแหน่งในคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด เนื่องจากในปัจจุบันมีโรงไฟฟ้า และโครงการด้านพลังงานกระจายอยู่ทั่วประเทศ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจึงเห็นสมควรกำหนดให้มีผู้แทนจาก ๒ หน่วยงานที่กำกับดูแลและพัฒนาโครงการด้านพลังงาน

๔) เห็นควรเพิ่ม “แผนผังแสดงการพัฒนาด้านพลังงาน” ในองค์ประกอบของการจัดทำผังภาค เพื่อให้สอดคล้องกับค่านิยมที่เสนอขอเพิ่มเติม

๕) เห็นควรเพิ่ม “แผนผังแสดงการพัฒนาด้านพลังงาน” ในองค์ประกอบของการจัดทำผังจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับค่านิยมที่เสนอขอเพิ่มเติม

๖) เห็นควรให้การจัดทำผังจังหวัดนำแผนงาน แผนแม่บทด้านพลังงาน และกิจการด้านพลังงานโดยรัฐที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และพื้นที่เพื่อการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เป็นข้อกำหนดในการกำหนดผังจังหวัด เพื่อให้การวางผังจังหวัดมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลครอบคลุมแผนงาน แผนแม่บทที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ซึ่งรวมถึงพื้นที่เพื่อการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม ซึ่งมีกฎหมายเฉพาะกำกับกิจการดำเนินงานและต้องปฏิบัติตามกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ด้วยแล้ว

๗) เห็นควรเพิ่มพลังงานจังหวัดเป็นกรรมการโดยตำแหน่งในคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากโครงการด้านพลังงานมีกระจายอยู่ในทุกพื้นที่ทั่วประเทศและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามความต้องการการใช้พลังงานที่เพิ่มขึ้น จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ต้องพิจารณาในการจัดทำผังเมืองในทุกระดับ

๘) เห็นควรให้กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาของกรรมการอุทธรณ์หรือคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นในกรณีที่มีการยื่นอุทธรณ์ เพื่อสร้างความชัดเจนด้านระยะเวลาในการพิจารณากรณีอุทธรณ์

๕.๔ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เห็นชอบในหลักการพระราชบัญญัติฯ และมีข้อสังเกตดังนี้

๑) การจัดทำรายงานการประเมินผลผังในแต่ละประเภทควรจะต้องส่งผลการประเมินผลผัง และมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องรับทราบเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒) ควรเพิ่มกรอบนโยบาย สาระสำคัญด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ในองค์ประกอบของการจัดทำผังประเทศ ผังภาค และผังจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓) ควรเพิ่มวิธีการเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวางผังเมืองในแต่ละระดับให้ชัดเจน เพื่อให้เป็นไปตามหลักการการมีส่วนร่วมที่ดีและหลักความโปร่งใสตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖

๔) ควรให้ความสำคัญกับการจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและคำร้อง และนำเสนอให้ผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่วางผังได้รับทราบ

๕) ควรกำหนดหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นมิให้อนุญาตให้มีการใช้ประโยชน์ผิดไปจากที่กำหนดไว้ในผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ

- ๖) กรณีองค์ประกอบของคณะกรรมการอุทธรณ์ ควรเพิ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อมและด้านสังคม
- ๗) ควรเพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ในการพิจารณาผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ
- ๘) ควรเพิ่มกรอบนโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในองค์ประกอบของการจัดทำผังประเทศ
- ๙) ควรเพิ่มอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการผังเมือง ให้มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยงานของรัฐที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะด้วย

๕.๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติฯ และมีข้อสังเกตว่าขอให้ผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการควบคุมการวางผังเมืองให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด รวมทั้งคำนึงถึงปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่เดิมและประสานกับกรมชลประทานเรื่องปริมาณความต้องการใช้น้ำที่คาดว่าจะใช้เพิ่มขึ้นในพื้นที่ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาวางแผนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ที่เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป และขอให้กรมโยธาธิการและผังเมือง กำหนดแนวเขตปฏิรูปที่ดินพร้อมทั้งสัญลักษณ์สีแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อความสะดวกชัดเจนในการตรวจสอบ นอกจากนี้ควรกำหนดลักษณะการใช้ประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินต้องเป็นไปตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย

๕.๖ กระทรวงอุตสาหกรรม

เห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติฯ และมีข้อสังเกตกรณีในส่วนของกระบวนการการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. โดยเฉพาะผังปฏิบัติซึ่งกระทบสิทธิของประชาชนโดยตรง ควรมีกระบวนการแจ้งสิทธิและข้อมูลให้ผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่วางผังรับทราบเป็นการล่วงหน้า เพื่อให้การรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนครบถ้วนถูกต้องมากยิ่งขึ้น

๕.๗ ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ

เห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติฯ และมีข้อสังเกตว่า การปรับปรุงมาตรการทางกฎหมาย โดยเพิ่มมาตรการควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามผังเมืองให้เข้มงวดขึ้นครั้งนี้ก็เพื่อให้การใช้บังคับผังเมืองเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนั้น การจัดทำผังเมืองจะต้องมีความสมดุลระหว่างด้านการพัฒนาและการควบคุมการใช้พื้นที่อย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมืองอย่างแท้จริง จึงเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาโดยมีข้อสังเกตดังกล่าวประกอบ

๕.๘ พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติฯ และมีข้อสังเกตดังนี้

๑) ตามร่างมาตรา ๗๑ กรณีองค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ กำหนดให้นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย เป็นคณะกรรมการโดยตำแหน่ง มีประเด็นที่ต้องพิจารณาให้รอบคอบเนื่องจากสมาคมดังกล่าวไม่ได้มีสถานะเป็นองค์กรตามโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน ทำหน้าที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการองค์กร ในเรื่องนี้จึงอาจพิจารณาได้เป็น ๒ แนวทางคือ

(๑) กำหนดให้ตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการโดยตำแหน่งโดยต้องจัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ตัดคณะกรรมการโดยตำแหน่ง คือ นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมสันนิบาตแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย ออกจากองค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ เนื่องจากการดูแลพัฒนาพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในความรับผิดชอบของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดกระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นกรรมการอยู่ในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติแล้ว

๒) ร่างมาตรา ๗ กรณีการจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง และตามร่างมาตรา ๗๕ (๗) กรณีอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติในการจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และการดำเนินการด้านการผังเมืองของประเทศนั้น ไม่ควรจะกำหนดไว้เนื่องจากธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองยังไม่มี ความชัดเจนของกรอบเนื้อหาและการบังคับใช้ ตลอดจนยังมีประเด็นที่ซ้ำซ้อนกับร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. เช่น การกำหนดระบบการวางผังเมือง การประเมินผลผังเมือง หน่วยงานที่กำหนดนโยบายผังเมือง การมีส่วนร่วมของประชาชน การวางและจัดทำผังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การบังคับใช้ของธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง เป็นต้น

๕.๙ นายวีระพล พวงพิทยาวุฒิ

๑) ร่างมาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง (๔) กรณีคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาการที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่เกินสิบสี่คน เสนอขอเพิ่มกรรมการ “รวมทั้งผู้แทนสภาวิศวกร ผู้แทนสภาสถาปนิก ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จำนวนไม่เกินสิบสี่คน” เนื่องจากคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ เป็นผู้กำหนดนโยบายการพัฒนาเชิงพื้นที่ของประเทศในอนาคต ดังนั้น ควรจะมีผู้ให้มุมมองรอบด้าน และควรมีตัวแทนจากภาคเอกชนให้เป็นผู้ผลักดันการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจรวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นกับภาครัฐตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อจะได้มุมมองในทุกมิติ

๒) ร่างมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด ในส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญทางการผังเมือง หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง จำนวนไม่เกินสิบสี่คนเป็นกรรมการ เสนอขอเพิ่มกรรมการ “รวมทั้งตัวแทนจากหอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมจังหวัด สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และสภาเกษตรกรจังหวัดจำนวนไม่เกินสิบสี่คนเป็นกรรมการ” เนื่องจากคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด เป็นผู้กำหนด ทิศทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ในจังหวัด ดังนั้น จึงควรให้ผู้มีส่วนได้เสียหลักในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดการใช้ประโยชน์พื้นที่ ซึ่งควรมีตัวแทนจากผู้มีส่วนได้เสียหลักเป็นผู้ผลักดันการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจในพื้นที่ และเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นกับทางภาครัฐตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อจะได้มุมมองในทุกมิติ

๓) เสนอขอให้เพิ่มเติมกระบวนการการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียหลักในกระบวนการวางและจัดทำผังตั้งแต่เริ่มต้นการวางผัง โดยเฉพาะผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะโดยการจัดตั้งคณะทำงานระดับจังหวัดซึ่งมีตัวแทนจากหอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมจังหวัด สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัด และสภาเกษตรกรจังหวัด เข้าไปเป็นคณะทำงานในการจัดทำผัง เนื่องจากในการวางและจัดทำผังเมืองในอดีตเป็นการวางผังซึ่งเน้นทางด้านวิชาการโดยไม่ได้ดูสภาพข้อเท็จจริงในพื้นที่ ทำให้ร่างผังเมืองที่ได้จัดทำเป็นผังที่ขัดแย้งกับพื้นที่จนทำให้มีคำร้องขอแก้ไขผังเป็นจำนวนมาก เพราะผู้มีส่วนได้เสียหลักไม่ได้มีส่วนร่วมในการออกแบบผัง

๕.๑๐ นางสาวประภาพร แสดงกาญจนวนิช

๑) กรณีรูปแบบและวิธีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนในผังแต่ละระดับตามร่างมาตรา ๙ กำหนดไว้ว่า “การวางและจัดทำผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตามมาตรา ๘ (๑) และผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามมาตรา ๘ (๒) ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองกำหนด” และตามร่างมาตรา ๔๕ กำหนดไว้ว่าการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะต้องให้สอดคล้องกับผังเมืองรวม และให้คำนึงถึงความคิดเห็นของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิก่อสร้างอาคารเหนือที่ดินของผู้อื่นตามมาตรา ๔๓ การรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรา ๙ และการได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารภายในระยะเวลาที่ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ จึงมีความเห็นว่าเป็นเนื่องจากยังไม่ได้มีการประกาศหลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็น จึงไม่แน่ใจว่าการรับฟังความคิดเห็นในขั้นตอนการวางและจัดทำผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะดังกล่าวจะเปลี่ยนแปลงไปในทางใด แต่หวังว่าจะมีการรับฟังที่ทั่วถึงมากขึ้นซึ่งปัญหาการประกาศบังคับใช้ผังเมืองที่ผ่านมาส่วนหนึ่งมาจากการจัดทำที่เป็นลักษณะ TOP DOWN จากบนลงล่าง และการรับฟังความคิดเห็นที่ไม่ทั่วถึงถึงการแก้ไขกฎหมายจึงควรแก้ประเด็นนี้ด้วย แต่ตามร่างกฎหมายมีเปลี่ยนแปลงตรงจุดนี้แต่เขียนไม่ชัดเจนทำให้อาจมีการตีความที่ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งได้รับผลกระทบจากการวางผังเมืองลดลง

๒) ร่างมาตรา ๓๐ ในกรณีผู้มีส่วนได้เสียต้องการแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดตามมาตรา ๒๒ (๕) ให้ยื่นคำร้องต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้น เนื่องจากตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ไม่ได้กำหนดเป็นมาตราไว้ แต่ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดเป็นมาตรา ๒๒ (๕) จึงไม่แน่ใจว่าให้แสดงความคิดเห็นเฉพาะที่กำหนดในมาตรา ๒๒ (๕) เท่านั้นหรือไม่แล้วถ้าต้องการแก้ไขหรือเสนอความคิดเห็นตามวงเล็บอื่นๆ ของมาตรา ๒๒ จะทำได้หรือไม่

๕.๑๑ คณะกรรมการอำนวยการด้านกฎหมาย กกร. (ประกอบด้วยสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย) ขอเสนอแก้ไขร่างพระราชบัญญัติฯ ในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑) กรณีการวางและจัดทำผังเมืองรวม

ร่างมาตรา ๒๕ กำหนดให้ “การวางและจัดทำผังเมืองรวมต้องสอดคล้องกับผังนโยบายระดับจังหวัดและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานที่อธิบดีกำหนดรวมทั้ง **ร่างมาตรา ๑๑๒** กำหนดให้ “บรรดาผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะที่อยู่ระหว่างดำเนินการวางและจัดทำตามขั้นตอนที่พระราชบัญญัติ การผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้” ทำให้พิจารณาได้ว่าการวางและจัดทำผังเมืองรวมจะทำได้ต่อเมื่อมีการจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยผังนโยบายระดับจังหวัดจะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังนโยบายระดับภาค และผังนโยบายระดับภาคจะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังนโยบายระดับประเทศเช่นกัน ซึ่ง กกร. เห็นว่าเป็นหลักการที่ดี เพื่อให้การวางและจัดทำผังเมืองรวมมีความสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน แต่อย่างไรก็ดีการจัดทำผังนโยบายในแต่ละระดับจะต้องใช้ข้อมูลและระยะเวลาดำเนินการ ซึ่งการกำหนดให้ผังเมืองรวมต้องสอดคล้องกับผังนโยบายระดับจังหวัดดังกล่าว อาจทำให้มีประเด็นว่าผังเมืองรวมที่ประกาศใช้บังคับอยู่แล้ว จะมีผลบังคับใช้ได้ถูกต้องตามมาตรา ๒๕ นี้หรือไม่ รวมทั้งผังเมืองที่อยู่ระหว่างดำเนินการวางและจัดทำจะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป ดังนั้น กกร. จึงขอเสนอกำหนดให้ในระหว่างที่กำลังจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดนั้น ผังเมืองรวมที่ประกาศบังคับใช้แล้วให้ยังมีผลบังคับใช้ได้ต่อไปโดยไม่ถือว่าขัดต่อมาตรา ๒๕ และเมื่อจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้รับดำเนินการแก้ไขผังเมืองรวมดังกล่าวให้สอดคล้องกับผังนโยบายระดับจังหวัดโดยเร็ว สำหรับผังเมืองรวมที่อยู่ระหว่างดำเนินการวางและจัดทำผัง ให้สามารถดำเนินการวางและจัดทำได้ต่อไปตามขั้นตอนและประกาศบังคับใช้ได้โดยไม่ต้องรอผังนโยบายระดับจังหวัด และเมื่อจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงให้นำผังเมืองรวมดังกล่าวมาพิจารณาอีกครั้งเพื่อปรับปรุงแก้ไขหากพบว่าไม่สอดคล้องตามผังนโยบายระดับจังหวัด

๒) กรณีการบังคับใช้ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง

ร่างมาตรา ๗ กกร. มีข้อสังเกตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองนั้น จะมีผลกระทบต่อทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่นอกเหนือไปจากหน่วยงานราชการหรือไม่ เนื่องจากการที่กฎหมายกำหนดให้ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองนั้น มีผลบังคับใช้ทันทีเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยไม่ผ่านการประกาศลงในราชกิจจานุเบกษานั้น อาจทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่ได้รับผลกระทบทุกภาคส่วนไม่อาจทราบถึงความมีอยู่ของธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง ซึ่งจะส่งผลทำให้ภาคส่วนเหล่านั้นไม่สามารถปรับปรุง แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องตามสิ่งที่ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองนี้กำหนดได้ ดังนั้น กกร. จึงขอเสนอให้มีประกาศธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองในราชกิจจานุเบกษาไว้ด้วย เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้ทราบถึงความมีอยู่ และสามารถปฏิบัติให้ถูกต้องตามธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองฉบับนี้ได้

๓) กรณีกรอบระยะเวลาในการจัดทำผังเมือง

ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ไม่ได้กำหนดกรอบระยะเวลาในการวางและจัดทำผังเมือง ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดไว้อย่างชัดเจน คงมีแต่เพียงการกำหนดกรอบระยะเวลาการปิดประกาศตามมาตรา ๒๙ ไว้เท่านั้น ซึ่งหลักการเหมือนพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยทางปฏิบัติที่ผ่านมาการวางและจัดทำผังเมืองรวมมี ๑๘ ขั้นตอน ใช้ระยะเวลาอย่างน้อย ๙๖ สัปดาห์ ซึ่ง กกร. เห็นว่าขั้นตอนการวางและจัดทำผังเมือง มีความซ้ำซ้อน ส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่อาจทราบกำหนดเวลาประกาศบังคับใช้ผังเมืองรวมในแต่ละพื้นที่ได้อย่างชัดเจนซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อการค้าและธุรกิจของประชาชน ดังนั้น กกร. จึงขอเสนอให้มีการกำหนดกรอบระยะเวลาการวางและจัดทำผังเมืองรวมตั้งแต่เริ่มต้นถึงประกาศใช้บังคับให้ชัดเจนไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ โดยกำหนดระยะเวลาดำเนินการไม่เกินหนึ่งปี

๔) กรณีโครงสร้างคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

ร่างมาตรา ๗๑ กำหนดให้องค์ประกอบคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาตินั้น มาจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเท่านั้น แต่ไม่มีการผสมผสานระหว่างผู้มีส่วนได้เสียแต่อย่างใด ซึ่งทำให้การกำหนดนโยบายต่างๆ ของคณะกรรมการฯ ไม่สามารถเป็นไปได้อย่างรอบด้าน ดังนั้น กกร. จึงขอเสนอให้เพิ่มประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เข้าเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง เพื่อให้การกำหนดนโยบายหรือแผนการดำเนินงานต่างๆ เป็นไปอย่างรอบด้าน และผ่านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียด้วย

๕) กรณีโครงสร้างคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

เหตุผลเช่นเดียวกับ ข้อ ๔. การให้ความเห็น การให้คำปรึกษา และการให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดต่อคณะกรรมการผังเมือง จำเป็นจะต้องมีวิสัยทัศน์และมุมมองที่หลากหลายของผู้ที่ผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ ให้มากที่สุด ทั้งจากภาครัฐและเอกชนและเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อันเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและพัฒนาพื้นที่ในเขตจังหวัดนั้น ๆ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งที่ผ่านมาในทางปฏิบัติผู้แทนหอการค้าจังหวัด และผู้แทนสภาอุตสาหกรรมจังหวัด ก็ได้รับเชิญให้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นเสมือนเป็นคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด เพียงแต่กฎหมายไม่ได้ระบุไว้ ดังนั้น กกร. จึงขอเสนอให้เพิ่มผู้แทนหอการค้าจังหวัด และผู้แทนสภาอุตสาหกรรมจังหวัด เข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย

๖) กรณีขั้นตอนการขอปรับแก้ไขผังเมือง

ร่างมาตรา ๓๔ กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น จัดทำรายงานการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อม ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการฯ กำหนดแต่ไม่เกินห้าปีนับแต่วันประกาศใช้บังคับ ซึ่งการบัญญัติในลักษณะนี้ไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่นั้นมีสิทธิที่จะได้ยื่นขอให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแก้ไขผังเมืองรวมได้ หากมีเหตุจำเป็นหรือพบว่าผังเมืองรวมที่บังคับใช้มีข้อมูลที่คลาดเคลื่อนหรือไม่สอดคล้องกับนโยบาย ดังนั้น กกร. จึงขอเสนอให้มีการกำหนดเงื่อนไขและขั้นตอนเพื่อรับรองสิทธิให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถยื่นเรื่องขอให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงผังเมืองในระหว่างการบังคับใช้ผังเมืองนั้นๆ ได้เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการบังคับใช้มากยิ่งขึ้น

๕.๑๒ นายกัญจน์ ทัตติยกุล

๑) ให้ปรับปรุงข้อความในร่างมาตรา ๔ คำนิยาม “การผังเมือง หมายความว่า การวาง จัดทำ และการดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองในระดับต่างๆ สำหรับเป็นกรอบชี้้นำการพัฒนาทางด้านกายภาพ ในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และพื้นที่เฉพาะควบคู่กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศและแผนพัฒนาระดับพื้นที่ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ และเพื่อลด การปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัวให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศเพื่อลด หรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือเสียหายอันอาจเกิดขึ้นจากพิบัติภัยธรรมชาติด้วย”

๒) ร่างมาตรา ๘๐ วรรคหนึ่ง (๔) องค์ประกอบของคณะกรรมการผังเมือง ขอให้เพิ่มกรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนระบอบองค์กรอีกหนึ่งคน คือ สภาเกษตรกรแห่งชาติ และขอให้เพิ่มจำนวนกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรี แต่งตั้งจากผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง เป็นจำนวนไม่เกินเจ็ดคน รวมทั้งสิ้นยี่สิบเก้าคน

๓) ให้ปรับปรุงข้อความในร่างมาตรา ๙ ในเรื่องรูปแบบและวิธีการรับฟังความคิดเห็นและ การมีส่วนร่วมของประชาชนในผังเมืองแต่ละระดับ “ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผ่านการรับฟัง ความคิดเห็นจนเป็นที่ยอมรับของประชาชน”

๔) ให้ปรับปรุงข้อความในร่างมาตรา ๓๕ “การแก้ไขผังเมืองรวมเฉพาะบริเวณหรือเฉพาะ ส่วนหนึ่งส่วนใด... ให้มีการปิดประกาศ... เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวัน โดยประกาศนั้นให้มีคำเชิญชวนให้ผู้มี ส่วนได้เสียแสดงข้อคิดเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรภายในระยะเวลาที่ระบุในประกาศ และให้มีการจัดประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจเนื้อหาที่จะมีการแก้ไขด้วย”

๕.๑๓ นายฤทธิชัย จันทา

มีความเห็นว่าการกำหนดสัดส่วนจำนวนของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดควรมีส่วนของ ผู้แทนภาคประชาชนในท้องถิ่นให้มากกว่าข้าราชการประจำเพราะจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตัดสินใจอย่างแท้จริง

๕.๑๔ นางปวีณา ศรีสาทร

เห็นด้วยกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ เพราะการกระจายอำนาจเป็นการปกครองโดย ระบอบประชาธิปไตย แต่กังวลว่าจะมีการสมยอมกันในระดับท้องถิ่น ดังนั้น ควรจะหามาตรการป้องกันในกรณี ดังกล่าวด้วย

๕.๑๕ นางสาวมินา ไพรวัลย์

เห็นด้วยกับหลักการตามร่างพระราชบัญญัติฯ เพื่อเป็นการกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่นในการ บริหารจัดการให้ได้อย่างเหมาะสม

๕.๑๖ นายประเสริฐ วงศ์ภูธร

ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ไม่เห็นด้วยกับการกระจายอำนาจเพียงอย่างเดียว เนื่องจากจะทำให้ เกิดการตัดสินใจของผู้มีอำนาจในระดับท้องถิ่นเพียงอย่างเดียวอันจะนำมาซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ไม่ ตรงไปตรงมา ตลอดจนการแสวงหาประโยชน์ที่เกิดกับผังเมือง หรือระบอบเขตเพื่อประโยชน์ส่วนตนของผู้มี อำนาจในระดับท้องถิ่น ดังนั้น ควรจะกลับมาทบทวนเพื่อให้การจัดทำผังเมืองใหม่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๖. คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณา

๖.๑ ประเด็นคำนิยามในร่างมาตรา ๔ กรณีกระทรวงพลังงานมีข้อสังเกตว่าควรเพิ่มคำว่า “ด้านพลังงาน” เข้าไปในคำนิยาม “ผังภาค” “ผังจังหวัด” และ “ผังเมืองรวม” และกรณีคุณกัญจน์ ทัตติยกุล ขอให้ปรับปรุงข้อความคำนิยาม “การผังเมือง” ซึ่งในประเด็นนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้แก้ไขคำนิยามคำว่า “การผังเมือง” และ “ผังเมืองรวม” เพื่อให้มีความหมายชัดเจนยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยไม่มีการเพิ่มคำว่า “ด้านพลังงาน” ใน “ผังเมืองรวม” และได้ตัดคำนิยาม “ผังภาค” และ “ผังจังหวัด” ออกเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๖.๒ ประเด็นการจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองตามร่างมาตรา ๗ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติในการจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองตามร่างมาตรา ๗๕ (๗) กรณีพลเอกอนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีความเห็นว่าไม่ควรกำหนดเรื่องดังกล่าวไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ และกรณีคณะกรรมการอำนวยการด้านกฎหมาย กกร. มีข้อสังเกตให้ประกาศธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งในประเด็นนี้มีการเพิ่มมาตราเกี่ยวกับการจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองในขั้นตอนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) โดยกำหนดให้ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองที่คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติจัดทำตามมาตรา ๗๕ (๗) เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วมีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่ของตน ซึ่งความเห็นในประเด็นนี้ต้องเสนอเรื่องไปในขั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

๖.๓ ประเด็นรูปแบบและวิธีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนในผังเมือง แต่ละระดับตามร่างมาตรา ๙ กรณีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเห็นควรให้มีการจัดประชุมประชาชนเพื่อรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อยหนึ่งครั้ง กรณีกระทรวงอุตสาหกรรมมีข้อสังเกตว่าควรมีกระบวนการแจ้งสิทธิและข้อมูลให้ผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่วางผังทราบล่วงหน้า กรณีนายวีระพล พวงพิทยาวุฒิ เสนอขอให้เพิ่มเติมกระบวนการการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียหลักในกระบวนการวางและจัดทำผังตั้งแต่เริ่มต้นการวางผัง กรณีนางสาวประภาพร แสดงกาญจนวนิช มีความเห็นควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนอย่างทั่วถึง และกรณีคุณกัญจน์ ทัตติยกุล ขอให้ปรับปรุงรูปแบบการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผ่านการรับฟังความคิดเห็นจนเป็นที่ยอมรับของประชาชน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณากำหนดแนวทางในการจัดทำผังในส่วนของการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยปรับแก้ไขร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ในขั้นตอนการพิจารณาโดยกำหนดให้การวางและจัดทำผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตามมาตรา ๘ (๑) ประกอบด้วย ผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค และผังนโยบายระดับจังหวัด และผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามมาตรา ๘ (๒) ประกอบด้วย ผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองกำหนด โดยให้คำนึงถึงผู้ที่จะได้รับผลกระทบในผังแต่ละประเภท ซึ่งกรมโยธาธิการและผังเมือง

จะต้องจัดทำอนุบัญญัติเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโฆษณา การประชุม และการแสดง
ข้อคิดเห็นของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองดังกล่าวตามร่างพระราชบัญญัติอยู่แล้วโดยไม่จำเป็นต้อง
แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินี้

๖.๔ ประเด็นองค์ประกอบของผัง

๖.๔.๑ องค์ประกอบของผังนโยบายระดับประเทศตามร่างมาตรา ๑๔ ผังนโยบายระดับภาค
ตามร่างมาตรา ๑๖ และผังนโยบายระดับจังหวัดตามร่างมาตรา ๑๘ กรณีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมมีข้อสังเกตว่าควรเพิ่มกรอบนโยบาย สาระสำคัญด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมไว้ในองค์ประกอบของการจัดทำผังประเทศ ผังภาค และผังจังหวัด ซึ่งในประเด็นนี้คณะกรรมการ
กฤษฎีกา (คณะที่๗) ได้แก้ไของค์ประกอบของผังดังกล่าว โดยมีการแก้ไขให้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว กล่าวคือ กรณีผังนโยบายระดับประเทศ
ตามร่างมาตรา ๑๔ (๒) (จ) โดยกำหนดให้มีกรอบนโยบาย เป้าหมาย และแผนทางด้านกายภาพเพื่อการ
พัฒนาหรือการอนุรักษ์ของประเทศในเรื่องสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ กรณีผังนโยบายระดับภาคตามร่าง
มาตรา ๑๕ ได้กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดทำผังนโยบายระดับภาคใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา
และการดำรงรักษาพื้นที่ในด้าน “การบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” และกรณีผังนโยบาย
ระดับจังหวัดตามร่างมาตรา ๑๗ ได้กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด
ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาพื้นที่ระดับจังหวัดในด้าน “การบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม”

๖.๔.๒ องค์ประกอบของผังนโยบายระดับภาคและองค์ประกอบของผังนโยบายระดับจังหวัด
ตามร่างมาตรา ๑๖ และร่างมาตรา ๑๘ กรณีกระทรวงพลังงานมีความเห็นเพิ่มเติมว่าควรเพิ่ม “แผนผังแสดง
การพัฒนาด้านพลังงาน” ในองค์ประกอบของการจัดทำผังภาคและในองค์ประกอบของการจัดทำผังจังหวัด
ซึ่งในประเด็นนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้แก้ไของค์ประกอบของผังดังกล่าวแต่ไม่ได้มีการเพิ่ม
แผนผังแสดงการพัฒนาด้านพลังงานไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ แต่อย่างไรก็ตามร่างมาตรา ๑๖ (๓) (จ)
และร่างมาตรา ๑๘ (๓) (ญ) ได้กำหนดองค์ประกอบของการจัดทำผังนโยบายระดับภาคและผังนโยบาย
ระดับจังหวัด ให้มีการจัดทำแผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับโดยมีสาระสำคัญทุกประการหรือ
บางประการโดยกำหนด “แผนผังอื่นๆ ตามความจำเป็น” ไว้ด้วย ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติม
ร่างพระราชบัญญัตินี้

๖.๕ ประเด็นการกระจายอำนาจไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถดำเนินการวางและจัดทำ
ผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. กรณีนางปวีณา ศรีสาทร มีความเห็นว่า
ควรจะหามาตรการป้องกันโดยมีระบบถ่วงดุลอำนาจในการวางและจัดทำผัง และกรณีนายประเสริฐ วงศ์ภูธร
ไม่เห็นด้วยกับการกระจายอำนาจดังกล่าวเนื่องจากจะทำให้เกิดการตัดสินใจของผู้มีอำนาจในระดับท้องถิ่น
เพียงอย่างเดียว ตลอดจนการแสวงหาผลประโยชน์ที่เกิดกับผังเมือง ซึ่งประเด็นการจัดทำร่างพระราชบัญญัตินี้

มีหลักการและเหตุผลเพื่อปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองโดยเหตุผลหนึ่งของการปรับปรุงพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ คือ เพื่อกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองรวมซึ่งมีรูปแบบการประกาศใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น และผังเมืองเฉพาะ ซึ่งมีรูปแบบการประกาศใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา แล้วแต่กรณี โดยการวางและจัดทำผังเมืองตามร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดกระบวนการตรวจสอบและคานอำนาจไว้แล้ว กล่าวคือ ในกรณีที่กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะวางและจัดทำผังเมืองรวมให้แจ้งอีกฝ่ายทราบก่อนการวางและจัดทำผัง ซึ่งในกรณีที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่เห็นด้วยและไม่อาจตกลงกันได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะเป็นผู้ชี้ขาดตามคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมืองตามร่างมาตรา ๒๓ กรณีผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้วางและจัดทำผัง ซึ่งต้องเสนอผังเมืองรวมให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาเห็นชอบ ได้กำหนดกระบวนการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอความเห็นจากกรมโยธาธิการและผังเมืองก่อนและหากคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยกับความเห็นของกรมโยธาธิการและผังเมืองและไม่สามารถหาข้อยุติได้ให้เสนอคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาและให้ถือว่าเป็นการให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดในประเด็นดังกล่าว ตามร่างมาตรา ๒๗ วรรคสอง และกรณีผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้วางและจัดทำผังไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานเกี่ยวกับการผังเมืองคณะกรรมการผังเมืองมีอำนาจสั่งให้แก้ไขผังเมืองรวมดังกล่าวและสั่งให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำผังแทนตามร่างมาตรา ๒๗ วรรคสาม ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินี้

๖.๖ ประเด็นการกำหนดให้การวางและจัดทำผังจะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังแต่ละระดับตามร่างมาตรา ๒๕ และร่างมาตรา ๔๕ กรณีคณะกรรมการอำนวยการด้านกฎหมาย กกร. ขอเสนอกำหนดให้ระหว่างการจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดให้ผังเมืองรวมที่ประกาศใช้บังคับแล้วยังมีผลบังคับใช้ได้ต่อไปโดยไม่ถือว่าขัดต่อมาตรา ๒๕ และเมื่อจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดเสร็จเรียบร้อยแล้วให้รับดำเนินการแก้ไขผังเมืองรวมดังกล่าวให้สอดคล้องกับผังนโยบายระดับจังหวัดโดยเร็ว ซึ่งในประเด็นดังกล่าวตามร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับการดำเนินงานไว้แล้วตามร่างมาตรา ๑๑๑ กำหนดให้บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้มีการออกพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ ตามร่างมาตรา ๑๑๒ กำหนดให้บรรดาผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะที่อยู่ระหว่างดำเนินการวางและจัดทำตามขั้นตอนที่พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ถือว่าเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และร่างมาตรา ๑๑๓ กำหนดให้บรรดา กฎกระทรวง ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมใช้บังคับในพื้นที่เดียวกัน ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินี้

๖.๗ ประเด็นการกำหนดให้ผังเมืองแต่ละประเภทไม่มีการกำหนดระยะเวลาการใช้บังคับแต่ใช้ระบบการประเมินผลผังเมืองในรอบระยะเวลาไม่เกินห้าปีตามร่างมาตรา ๓๔ กรณีคณะกรรมการอำนวยการด้านกฎหมายกร. ขอเสนอให้มีการกำหนดเงื่อนไขและขั้นตอนเพื่อรับรองสิทธิให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถยื่นเรื่องขอไต่ถามโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงผังเมืองในระหว่างการบังคับใช้ผังเมืองรวมได้เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการบังคับใช้ ซึ่งในประเด็นดังกล่าวตามร่างมาตรา ๓๔ ได้กำหนดกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวมไว้แล้ว โดยการจัดทำรายงานการประเมินผลผังดังกล่าวนี้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด ซึ่งต้องมีการแสดงข้อเท็จจริงให้ปรากฏทั้งในเรื่องการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ความหนาแน่นของประชากร นโยบายหรือโครงการของรัฐบาล สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การคมนาคมและการขนส่ง การป้องกันการเกิดภัยพิบัติ และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง โดยให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบด้วย ซึ่งกรมโยธาธิการและผังเมืองจะต้องดำเนินการจัดทำอนุบัญญัติเพื่อรองรับการดำเนินงานดังกล่าวอยู่แล้วโดยอาจจัดทำเป็นระเบียบคณะกรรมการผังเมืองว่าด้วยการจัดทำรายงานการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวม ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินี้อีก

๖.๘ ประเด็นการบังคับใช้ผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ กรณีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีข้อสังเกตว่าควรกำหนดหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นมิให้อนุญาตให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ ซึ่งในประเด็นดังกล่าวตามร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดไว้แล้วกรณีผังเมืองรวมตามร่างมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้ในเขตที่ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมแล้วห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวมหรือปฏิบัติการใดๆ ซึ่งขัดกับข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมนั้น และกรณีผังเมืองเฉพาะตามร่างมาตรา ๕๒ ได้กำหนดว่าในท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินหรือแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงอสังหาริมทรัพย์ให้ผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะหรือกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๕๐ ซึ่งกรณีดังกล่าวมีสภาพบังคับทั้งรัฐและเอกชน ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นต้องแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้อีก

๖.๙ ประเด็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ

๖.๙.๑ องค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติตามร่างมาตรา ๗๑ กรณีพลเอกอนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีข้อสังเกตว่ากรณีที่กำหนดให้ “นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย” เป็นคณะกรรมการโดยตำแหน่ง ควรพิจารณาให้รอบคอบเนื่องจากสมาคมดังกล่าวไม่ได้มีสถานะเป็นองค์กรตามโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน ทำหน้าที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการองค์กร กรณีคณะกรรมการอำนวยการด้านกฎหมายกร. ขอเสนอให้เพิ่ม “ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย”

เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรณีนายวีระพล พวงพิทยาวุฒิ เสนอขอเพิ่ม “ผู้แทนสภาวิศวกร ผู้แทนสภาสถาปนิกผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้แทนสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย” เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งในประเด็นนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ตามที่ได้กำหนดไว้โดยไม่มีการแก้ไขในกรณีดังกล่าว ซึ่งความเห็นในประเด็นนี้ต้องเสนอเรื่องไปในขั้นตอนการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

๖.๙.๒ องค์ประกอบของคณะกรรมการผังเมืองตามร่างมาตรา ๘๐ กรณีกระทรวงพลังงาน เห็นควรกำหนดให้ “ปลัดกระทรวงพลังงาน” เป็นคณะกรรมการโดยตำแหน่ง และกรณีนายกัญจน์ ทัตติยกุล ขอให้เพิ่ม “สภาเกษตรกรแห่งชาติ” เป็นคณะกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนระบอบองค์กร ซึ่งประเด็นนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ตามที่ได้กำหนดไว้โดยไม่มีการแก้ไขในกรณีดังกล่าว ซึ่งความเห็นในประเด็นนี้ต้องเสนอเรื่องไปในขั้นตอนการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

๖.๙.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดตามร่างมาตรา ๘๖ กรณีกระทรวงพลังงาน เห็นควรเพิ่ม “ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน และผู้แทนการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย” เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรณีนายวีระพล พวงพิทยาวุฒิ ขอเสนอให้เพิ่ม “ตัวแทนจากหอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมจังหวัด สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และสภาเกษตรกรจังหวัด” เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด ซึ่งในประเด็นนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ตามที่ได้กำหนดไว้โดยไม่มีการแก้ไขในกรณีดังกล่าว ซึ่งความเห็นในประเด็นนี้ต้องเสนอเรื่องไปในขั้นตอนการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

๖.๑๐ ประเด็นผู้ตรวจการผังเมือง กรณีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เห็นควรเพิ่มอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการผังเมืองให้มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยงานของรัฐที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะด้วย ซึ่งในประเด็นนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้ตัดบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจการผังเมืองตามร่างเดิมออกเนื่องจากอำนาจซ้ำซ้อนกับเจ้าพนักงานการผังและเจ้าหน้าที่ดำเนินการ และสามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอนการบริหารราชการแผ่นดินอยู่แล้ว

หมายเหตุ กรณีข้อคิดเห็นตาม ๕.๘ ถึง ๕.๑๖ เป็นการรับฟังความคิดเห็นโดยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมโยธาธิการและผังเมือง www.dpt.go.th และของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม www.lawamendment.go.th ในระหว่างวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ โดยเห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)